

TOIMINTAKERTOMUS

ja

TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2024

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1. JOHDON KATSAUS.....	3
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	3
1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA	4
1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2024	5
1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet	5
1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet	7
1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	7
2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	8
2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA JA TERVEINÄ.....	9
2.2. RIISTASTA MAANOMISTAJALLE LISÄARVOA JA MOTIVAATIOTA LUONTOKADON PYSÄYTTÄMISEEN	10
2.3. RIISTAKONSERNIN PALVELUT TURVATAAN MYÖS PAIKALLISTASOLLE JA NE VAHVISTAVAT MAASEUDUN ELINVOIMAA.....	10
2.4. METSÄSTÄJIEN OSAAMINEN KASVAA, JA EETTISYYS JA VASTUULLISUUS KASVAVAT YHTEISKUNNAN MUUTTUESSA.....	11
2.5. RIISTAVAHINKOJA – JA KONFLIKTEJA ENNALTAEHKÄISTÄÄN, JA HALLITAAN LAAJALLA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖLLÄ	12
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS.....	12
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA.....	13
Strategiatyö ja johtaminen.....	13
Kansainvälinen toiminta	14
Viestintä.....	15
Metsästäjä / Jägaren -lehdet	15
Mediasuhteet.....	16
Verkkoviestintä	16
Sosiaalinen media	16
Sidosryhmäsuhteet	16
Julkiset hallintotehtävät.....	17
Lupahallinto	17
Lakisääteiset vakuutukset.....	17
Metsästäjärekisteri	18
Riistavahinkorekisteri	19
Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut	19
Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät.....	20
Muut julkiset hallintotehtävät	22
Kestävä riistatalous	25
Riistakantojen hoitosuunnitelmat	25
Riistatieto.....	26
Riistatiedon määrittelyt	26
Riistakantojen verotussuunnittelu.....	27
Kestävä metsästys.....	28
Riistavahinkojen estäminen.....	28
Riistatalouden edistäminen	29
Palvelut.....	30
Asiakaspalvelu ja neuvonta.....	30
Metsästäjäpalvelut	30
Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi	31
Hyvinvointia riistataloudesta	32
Sisäiset palvelut.....	33
Tukipalvelut/sisäiset palvelut	33
Informaatiopalvelut	34
Infrastruktuuripalvelut.....	34
Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut	35
3.2. PALVELUKYKY JA LAATU	35
3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	35
3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS	36

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA	37
Henkilöstöstrategiset linjaukset	37
Vuoden 2024 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	37
Henkilöstötietoja	39
3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS	39
4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	40
5. TILINPÄÄTÖS	41
5.1. TULOSLASKELMA	41
5.2. TASE	42
5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	43
5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ	52
5.5. ALLEKIRJOITUKSET	52
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	52
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	52
6. LIITTEET	53

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2024–31.12.2024. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2016).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohjaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tuloraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2024–2028	<p>1 = Tavoitteesta on luovuttu</p> <p>2 = Tavoite ei ole toteutunut</p> <p>3 = Tavoite on toteutunut osittain</p> <p>4 = Tavoite ollaan saavuttamassa</p> <p>5 = Tavoite ollaan ylittämässä</p>
---	--

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat ja tilintarkastuskertomus esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-alueetta laativat alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintaraportin, joka on käsitelty alueellisessa riistaneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa 2024. Raportit tallennetaan Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen strategiseen suunnitelmaan (TTS 2026-2029) sisältyy sen perustehtävään vaikuttavien toimintaympäristön megatrendien jatkuva tarkastelu. Toimintaympäristön muutoksia seurataan läpi vuoden ja siihen osallistuu hallituksen ja johdon lisäksi riistakeskuksen henkilöstö, riistakonsernin muita toimijoita, ulkopuolisia asiantuntijoita ja keskeisiä sidosryhmiä. Toimintaympäristön muutoksia tarkastellaan viiden strategiassa määritetyn megatrendin mukaisesti. Vuonna 2024 keskeisiä havaintoja olivat:

Ilmastonmuutos ja luontokato

Vuosi 2024 oli tavanomaista lämpimämpi. Vuoden 2023 kaltaista lintuinfluenssaepidemian puhkeamista ei tapahtunut, eikä Suomessa tavattu edelleenkään ASF:a. Vuoden aikana raportoitiin taas uusia kultasakaalihavaintoja ja tutkimuksissa löydettiin uusia koirasusia. EU:n ennallistamisasetus tuli voimaan elokuussa ja kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelu käynnistyi viidessä työryhmässä, joista neljässä Suomen riistakeskuksella on edustaja.

Kansainvälinen toimintaympäristö ja yhteistyö

EU-tason luonnonsuojelupolitiikka ja siitä kumpuava tiukka kansallinen oikeustulkinta on muuttanut olennaisella tavalla suurpetojen metsästyksen liittyviä lähtökohtia. Maa- ja metsätalousministeriön asettama asiantuntijatyöryhmä teki esityksen suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen jatkamisen edellyttämistä kansallisen tason säädösmuutoksista ja EU:n komission ehdottama suden suojelutason muutos Bernin sopimuksessa hyväksyttiin sopimuksen pysyvässä komiteassa. Suomen riistakeskuksen yhteistyö ruotsalaisen riistahallinnon osapuolten kanssa tiivistyi entisestään vuoden aikana. SusiLIFE-hankkeen puitteissa tehtiin yhteistyötä ja verkostoiduttiin viranomaisten kanssa mm. Hollannissa.

Väestörakenteen muutokset ja alueiden eriytyminen

Metsästäjäkunnan ikääntyminen, maaltamuutto ja alueiden eriytyminen vaikuttavat metsästyksen lisäksi seura- ja RHY-toiminnan laatuun ja laajuuteen. Keski-ikäisten kaupunkilaismetsästäjien tuleminen harrastuksen piiriin edellyttää uusien toimintatapojen ja -mallien omaksumista seuratasolla ja samoin on huomioitava kaupunkilaismetsänomistajien asenteet metsästysvuokrasopimusten jatkamiseen. Riistanhoitomaksun maksaneiden määrässä ei tapahtunut merkittävää muutosta ja uusien metsästäjätkinnon suorittaneiden keskuudessa naisten osuus oli edelleen noin kolmannes.

Arvojen ja asenteiden muutos

Kannanhoidollisen metsästyksen jumi ei aiheuttanut laajamittaista lakkoilua SRVA- ja petoyhdyskuntalöytötoimintaa kohtaan, mutta paikallisesti muutokset esimerkiksi petohavainnoissa olivat huomattavia, ja niillä tulee olemaan negatiivisia vaikutuksia vielä vuosien ajan. Suurpetokantojen kasvaessa epäluottamus metsästäjien ja tutkijoiden sekä viranomaisten välillä syveni entisestään.

Eläinoikeuksien puolustaminen ja metsästyksen vastustaminen eläinten oikeuksien perusteella korostuivat edelleen metsästysvastaissa keskustelussa.

Syksyllä metsästäjien etujärjestön käynnistämä varsin graafinen kampanja susien aiheuttamiin koiravahinkoihin liittyen sai paljon julkisuutta ja osaltaan vaikutti metsästyksen liitettäviin mielikuviin ja asenteisiin sekä puolesta että vastaan.

Digitalisaatio

Generatiivinen tekoäly yleistyi arkisessa työkäytössä ja sen hyödyt ja haitat tulivat käyttäjille tutummiksi.

Metsästäjäkunnan ikärakenteen muuttuminen näkyy digitaalisten palveluiden hyödyntämisen kasvuna. Oma riistan uuden maksuominaisuudet otettiin hyvin vastaan ja vaikka painettu Metsästäjälehti on lukijoiden toiveissa, kasvoivat verkkolehden ja näköislehden käyttö.

Turvallisuusympäristön muutos näkyi myös digitaalisessa toimintaympäristössä. Suomen riistakeskuksen varojärjestelmät tietojärjestelmien turvaamiseksi olivat riittävät.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Kiinnostus luontoharrastuksia kohtaan on jatkunut suurena, joskin kasvu on korona-aikaan verrattuna hidastunut.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen neljästoista toimintavuosi. Organisaatiota on kehitetty määrätietoisesti asiantuntijaorganisaation suuntaan talon sisäisillä roolimutoksilla ja työnkuvien kehittämisellä. Julkisten hallintotehtävien johtoryhmä on vakiintunut osaksi talon organisaatorakennetta. Keskeisimpiä onnistumisesta viestiviä asiakohtia ovat:

- Metsästäjätkinnon suorittaneiden määrä väheni 14,3 prosentilla ja naisten jo ennestään merkittävä osuus säilyi lähes samana (27,4 %).
- Metsästyksen hyväksyttävyyttä säilyi korkealla tasolla, joskin metsästyksen oikeutusta haastetaan julkisessa keskustelussa sitä vastustavien toimesta aiempaa voimakkaammin. Myös keskustelumuoto on entisestään polarisoitunut.

Riistatiedon digitalisointia on viety pitkän harppauksen eteenpäin Oma riista -palvelun kehittämisen myötä. Toiminnan tehokkuudesta ja digitalisaation onnistuneesta hyödyntämisestä kertoo se, että työskentelyn tehostumisen myötä säädöspohjaisia lupien päätösmaksuja on voitu alentaa.

Tiedon hankintaan ja analysointiin liittyvät prosessit on pitkälle harmonisoitu riistakonsernin osapuolten kanssa.

- Riistakeskuksen SOTKA ja Helmi -hankkeet ovat edenneet hyvin ja niille on tiukasta taloustilanteesta huolimatta saatu jatkorahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus jatkoi LIFE BOREALWOLF -hanketta, joka on onnistunut auttamaan käytännönläheisesti susivahingoista kärsiviä maanomistajia ja ennaltaehkäisemään vahinkoja.
- Rääkkylän rhy yhdistyi Keski-Karjalan rhy:een, jonka muodostavat aiemmin yhdistyneet Kesälahden ja Kiteen rhy:t. Uusi laajempi rhy aloitti vuoden 2025 alusta. Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on toteutunut, kun eri laitosten palveluja on integroitu Oma riista -palveluun ja

saatu asiakkaan kannalta erittäin sujuvat digitaaliset prosessit. Riistakonsernin taannoinen it-strategia korosti konsernin toimijoiden yhteistä tietoekosysteemiä- ja arkkitehtuuria, mutta antoi toteutusvastuun laitosten hoidettavaksi. Näin on voitu edelleen valita parhaat toteutusmenetelmät ja toteuttajat joustavilla tavoilla.

- Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmia on julkaistu riistakeskuksen valmistelutyön pohjalta ja niiden jalkauttaminen on ollut tehokasta.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2024

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittäviä yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Osallistuminen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja sen toimintaohjelman valmisteluun	4

Riistakeskuksen edustajat osallistuivat monimuotoisuusstrategian valmisteluun ohjaus- ja valmisteluryhmissä.

Osallistuminen suden hoitosuunnitelman päivittämiseen, sen toimeenpanoon sekä ennakoivaan viestintään ml. suden laitton tappaminen	2
--	---

Hoitosuunnitelman ajantasaistaminen on tällä hetkellä pysähdyksissä ja sitä jatketaan syksyllä 2025. Susikannan hoitosuunnitelman toimeenpanoa edistettiin erityisesti SusiLIFE-hankeella, joka kehittää useilla eri tavoilla kannanarvioinnin ja vahinkojen ennaltaehkäisyn menetelmiä, susireviirin vuorovaiikutusta sekä ennaltaehkäisee laitonta tappamista. Susiviestintäyhteistyö maa- ja metsätalousministeriön, Luken ja poliisin kanssa on ollut aktiivista ja tuloksekasta.

SOTKA-Kosteikot -hankkeen toteuttaminen. SOTKA-Vieraspedot -hankkeen jatkaminen ja HELMI -ohjelman lintuvesikohteiden vieraspetopyyntihankkeen jatkaminen yhteistyössä RHYiden, MH:n ja ELYjen kanssa.	4
--	---

Riistakeskus vastasi SOTKA ja Helmi -ohjelmien käytännön toteuttamisesta useilla eri hankkeilla, joille saatiin jatkorahoitus vuodelle 2024.

Osallistuminen hanhien, haahkan ja allin kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteutukseen, ja toimeenpanon koordinoitiin Suomessa.	4
---	---

Riistakeskus osallistui hanhien, haahkan ja allin hoitosuunnitelmatyöhön Suomessa ja yhteistyössä kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoisten yhdistymisten tukeminen ja koulutus erityisesti riistakonsernin strategisten tavoitteiden osalta sekä yhdistymisiin liittyvä viestintä	4
RHY kehitystoimien jatkaminen erityisesti metsästäjä-tutkintoon valmistavien kurssien kattavuuden lisäämiseksi sekä metsästysammunnan ABC koulutusten lisäämiseksi	3

RHY koordinaatio, tavoitteena hyvien käytäntöjen edistäminen ja toimintatapojen yhtenäistäminen sekä toiminnanohjauksen ammattimaistaminen, neuvonta sekä koronatilanteesta selviytyminen.

4

Riistakeskus on tukenut riistanhoitoyhdistysten tekemää koulu yhteistyötä ja nuorisotoimintaa, jota on myönteisessä asenneilmapiirissä myös monitahoisella viestinnällä tuotu laajempaan tietoisuuteen. Ampumatoiminnan ja sen harrastusmahdollisuuden tulevaisuuden turvaamiseksi pyritään myös säilyttämään ampumarataverkko mahdollisimman kattavana ja helposti saavutettavana.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiä on tuettu tukemalla neuvotteluita ja yhdistyneiden riistanhoitoyhdistysten toiminnan käynnistymistä ja tiedottamalla yhdistymisistä saatujen kokemusten pohjalta. Riistanhoitoyhdistysten tehtäviä, roolia julkisoikeudellisena yhdistyksenä ja tehtävien hoitoa on tuettu tiedottamalla eri tavoin toimijoille ajankohtaisista asioista sekä tuottamalla materiaalia toimijoiden käyttöön. Hallitusohjelman linjauksen mukaisesti pyritään täydentämään ampumarataverkkoa siten, että maassamme olisi tulevaisuudessa tuhat ampumarataa.

Hirvieläinkantojen verotuksen suunnittelun kehittämisen ja tehostamisen sekä hirvieläinten metsästyksen yhteiskunnallisen vaikutuksen selvittäminen ja metsästäjämäärien muutoksen vaikutus hirvieläinten metsästyksen alueittain.

4

Hirvitalousaluesuunnittelijat jatkoivat työtään riistakeskusalueiden tukemiseksi ja riistanhoitoyhdistysten ja metsästyseurojen hirvieläinkantojen hoidon käytäntöjen kehittämiseksi. Heidän tehtäväkenttäänsä kuului myös määriteltyjen valtakunnallisten teemakokonaisuuksien kehittäminen. Tällaisia ovat muun muassa verotussuunnittelutyön ja maanomistajien ja metsästyseurojen yhteistyömallien kehittäminen, monilajisuus työ, taajamien hirvieläinkantojen hoidon kehittäminen sekä vahinkojen ennaltaehkäisytyö.

Valkohäntäpeurakannan pienentämistä tihentymäalueilla tuettiin verotussuunnittelulla, aktiivisella luvansaajien ohjauksella ja valkohäntäpeurakannan arviointia tukevien työkalujen luomisella Oma riista -palveluun. Pienten hirvieläinten kannanhallintaan kehitetyn Oma riista -palvelun kevtlaskenta työkalun käyttöönottoa tuettiin metsästyseuroissa. Työkalun käytön tavoitteena on tarkentaa metsästyseurojen verotussuunnittelua ja tukea Luonnonvarakeskuksen kannanarviointia.

Hirvieläinkantojen tuottamien hyötyjen arviointiin kehitettiin työvälineeksi hyötylaskuri, jolla voidaan määrittää hyötyjä erilaisilla hirvieläinkannoilla.

Metsästäjämäärien väheneminen tulevaisuudessa vaikuttaisi todennäköisesti huomattavasti hirvieläinkantojen säätelymahdollisuuksiin tietyillä alueilla. Tämän vaikutuksen selvittäminen voisi olla tulevaisuuden kannalta merkittävä erillisen tutkimuksen aihe.

Osallistuminen suurpetojen haaskaruokinnan tarkoituksenmukaisuuden ja mahdollisten rajoitusten arviointiin

4

Maa- ja metsätalousministeriö ei käynnistänyt tulostavoitteen toteuttamiseen liittyvää työryhmätyökentelyä toimintavuoden aikana.

Kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen painopisteenä erityisesti suurpetovahingot ja yhteistyö Ruotsin kanssa.

4

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin aktiivisella tiedonvaihdoilla ja virkamiesvaihdoilla Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa osallistuttiin pohjoismaiseen, susi- ja ahmakantojen hoitoa edistävään yhteistyöhön.

Riistavahinkotiedon avoin ja ohjaava käyttö verotussuunnitteluprosessien eri vaiheissa.

4

Riistavahinkojen ennaltaehkäisyä kehitettiin osallistumalla Luonnonvarakeskuksen riistahavainnot.fi palvelun uudistamiseen siten, että riistavahinkotieto tuodaan hirvikantatiedon yhteydessä näkyväksi ohjaamaan hirvitalousaluekohtaista verotussuunnittelua. Riistavahinkojen estämiseen liittyviä ohjeita laadittiin ja niistä viestittiin usean eri kanavan kautta. Sorkka -hankkeen jatkosta valmisteltiin suunnitelma yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Sen teemana ovat metsätalouden uudet taimikonhoitomenetelmät vahinkojen ennaltaehkäisyssä ja maanomistajien ja metsästysseurojen käytännön yhteistyön kehittäminen paikallistasolla. Riistakeskus osallistui Luonnonvarakeskuksen hankkeeseen, jonka tavoitteena on vähentää valkohäntäpeurakolareita monialaisen paikkatietotyön avulla.

Lyijyn korvaavien myrkyttömien vaihtoehtoisten materiaalien käytön edistäminen metsästyksessä.

4

Lyijyttömien luotien osalta metsästysasetukseen on aiemmin tehty muutokset, joissa niille säädettiin erikseen osumaenergia- ja painovaatimukset tiettyjen riistaeläinten metsästyksessä. Lyijyttömien haulikonpatruunoiden käyttöä on edistetty tiedotuksen keinoin. Helmikuun puolivälissä 2023 tuli voimaan Reach-asetuksen muutos, jossa kiellettiin lyijyhaulipatruunoiden käyttö ja hallussapito Ramsar-kosteikoilla ja niitä ympäröivällä sadan metrin vyöhykkeellä. Tukes antoi ohjeensa em. kosteikon määrittelystä ja kiellon soveltamisesta Suomessa. Myös kiväärikaliperisten lyijyttömien patruunoiden ominaisuuksista, niiden käyttämisestä ja vaatimuksista aseille on viestitty metsästäjäkunnalle.

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslainsäädännön muutosprosessiin osallistuminen ja muutoksista viestiminen.

4

Riistakeskuksen tiimit osallistuivat käynnissä oleviin lainsäädäntöhankkeisiin ja tukivat maa- ja metsätalousministeriön lainvalmistelutyötä.

Jatkaa yhdessä valvontaviranomaisten kanssa toimenpiteitä ja viestintää suurpetojen laittoman tappamisen vähentämiseksi.

3

On syytä olettaa, että suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen keskeytyminen ja petokantojen kasvu tulevat entisestään lisäämään painetta laittomuuksiin metsästäjien keskuudessa. Metsästäjien ja muiden kansalaisten asenteisiin vaikuttaminen on laaja ja eri viranomaistahoja koskeva kokonaisuus. Suomen riistakeskus pyrkii entistä enemmän omissa viestintäkanavissaan ja koulutuksessa vaikuttamaan asennemuutokseen laittoman tappamisen vähentämiseksi.

Asettaa itselleen tietoriskienhallinnan kypsyystasotavoitteen ja kehittää tietoriskienhallintaa tavoitteen mukaisesti osana kokonaisriskienhallintaa. Raportoi riskienhallinnan toteuttamisesta, kypsyystason arvioinnista ja kehityksestä sekä henkilötietojen käsittelyn vaikutustenarviointien toteuttamisesta tulossopimusraportointinsa yhteydessä.

4

Tietoriskien hallinnan riskikortit ajantasaistetaan normaalikierron mukaisesti, ja riistakeskukseen on perustettu oma kyberturvallisuusryhmä. Tietoturva- ja tietosuojapoikkeamia ei ole kuluvana vuonna havaittu uhkakuvien lisääntymisestä huolimatta. Kohonneisiin uhkakuviin on valmistauduttu tehostamalla tilannekuvan muodostamista ja viestintävalmiutta organisaation sisällä.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista -riistakonsernin tietoekosysteemi) etenee ja ylläpito turvataan. Resurssien salliessa käynnistetään hanke metsästäjäututkinnon digitalisoiduksi.

4

Riistakonsernin tietohallinnon ydinajatuksena on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä ekosysteemiajattelun mukainen yhteensopivuus. Tätä on kuitenkin sovittu toteutettavaksi siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta ja teknologioiden valitsemisesta on konsernin laitoksilla.

Luonnonvarakeskuksen ja riistakeskuksen yhteisen työnjaon mukaisesti riistakeskus vastaa hirvieläintietojen keruujärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä osana Oma riista -palvelua.

Oma riista -palvelun asiantuntija- ja kehittämistyöt sekä ylläpito toteuttajaksi on julkisen kilpailutuksen perusteella toimittajaksi valittu toistuvasti Vincit Oy. Näin ollen kehittämistyö on jatkunut jo yli 10 vuotta edelleen ilman katkoksia.

Tällä hetkellä koko hirvieläinten metsästyksen raportointi voidaan hoitaa mobiilisti. Mobiilitoimintoja kehitettiin toiminnan sujuvoittamiseksi edelleen. Rajapintoja Metsähallituksen suuntaan ylläpidettiin ja jatkokehitettiin.

Saalis- ja havaintopalaute saatiin vuonna 2024 käytännössä täysin sähköisesti.

Hanke metsästäjä-tutkinnon uudistamiseksi sähköiseen järjestelmään perustuvana käynnistettiin, ja toimintavuoden aikana saatiin pilotoitien pohjalta käyttöön jo ilmoittautumis- ja maksuosiot sekä suorittaneiden ilmoittaminen metsästäjärekisteriin. Kehitystyö jatkuu varsinaisen tutkinnon suorittamiseen keskittyen.

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu TTS-linjausten mukaan.

4

Hanketoiminnan voimakas rooli on näkynyt henkilöstön perehdytys- ja ohjaustarpeena. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssiosaamisessa, ja rekrytoinnit kohdistuivat pääosin ydinprosessien toimintoihin ja hankkeisiin. Työhyvinvointia edistetään erityisen vuotuisen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman avulla, joka valmistellaan henkilöstöä osallistaen.

Valtakunnallisia tehtäviä on keskitetty paikasta riippumattomille tiimeille, joissa kehitetään ja jaetaan asiantuntemusta sekä voidaan toteuttaa sijaisjärjestelyt. Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan edelleen aktiivisesti rutiinotoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä metsästäjä-tutkinnon suorittajia, yksittäisiä metsästäjiä, luvanhakijoita että riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia sähköisiä ominaisuuksia. Lisäksi toimiminen kokonaan sähköisessä arkistoinnissa on vähentänyt riistakeskuksen manuaalista arkistointityötä ja ajankulua merkittävästi.

Uusien metsästäjien toimintaan mukaan saaminen.

4

Ikäluokkien pienenemisen takia metsästäjämäärän säilyttäminen edellyttää entistä suuremman osuuden kiinnostumista metsästäyksestä harrastuksena jokaisessa ikäluokassa. Nuorten mukaan saaminen toimintaan sekä ampumaradoille pääsyn varmistaminen edellyttää kasvavaa työpanosta ja nuoria sekä metsästäviä naisia kannustavaa asennetta kaikilta sektorin toimijoilta.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija ja edesauttaa MMM:n julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Riistakeskus tukee MMM:ää julkisen riistakonsernin strategian ajantasaistamisessa.

4

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja virtuaalista julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut, liite 1 taulukko 1.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteet yhteisen strategian toteuttamiseksi. Tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltu yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA JA TERVEINÄ

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee

Vastaa riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta.

4

Riistakeskuksen edustajat osallistuivat susikannan hoitosuunnitelman päivittämistyöhön ja useiden hanhi- ja merilintujen kansainvälisten hoitosuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen.

Toteuttaa riistakeskuksen luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaa. Hoitosuunnitelmatyöllä ja niihin liittyvillä kehityshankkeilla parannetaan riistalajien elinympäristöjen tilaa maa- ja metsätalouskäytössä olevilla alueilla yhteistyössä maa-, metsä- ja ympäristöalan toimijoiden ja paikallisten ihmisten kanssa.

4

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- o varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu
- o strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä.

Riistakeskus toteutti luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaansa osallistumalla aktiivisesti SOTKA-ohjelman toteuttamiseen ja jatkoi laajan Helmi -toimintaohjelman mukaisen vieraspetohankkeen toteuttamista yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Suomen susikannan hoitosuunnitelman jalkauttamiseen osallistuttiin erityisesti SusiLIFE -hankkeessa.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisten taigametsähanhi-, merihanhi- ja allikannan hoitosuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Toimintavuoden aikana aloitettiin EU:n ennallistamisasetukseen liittyvän maasuunnitelman laadinta. Riistakeskuksen asiantuntijoita nimitettiin kaikkiin riistalajien kannalta oleellisiin teemaryhmiin, joiden tehtävänä on maasuunnitelman laatiminen.

Riistakeskus pyrkii käytettävissä olevien resurssien puitteissa ehkäisemään eläintautien leviämistä toteuttamalla vastuullisen vesilinnustuksen strategiaa ja pitämällä villisikakannan tasolla, joka pienentää ASF:n maahan leviämisen riskiä.

4

Maa- ja metsätalousministeriö ei ole toistaiseksi julkaissut vastuullisen vesilinnustuksen strategiaa, mutta riistakeskus on jatkanut luonnoksen toimenpide-ehdotusten mukaisia toimia SOTKA-Kosteikot ja Helmi Vieraspeto -hankkeiden avulla. Myös vesilintulaskentoja on aktivoitu ja toteutettu lintuatlaksen tietopohjan laajentamiseen liittyvää toimintaohjelmaa. Villisikakanta on tavoitteen mukaisesti pienentynyt edelleen.

Vastaa riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen kanssa riistavarojen kestävä käytön edellyttämästä kanta- ja saalisseurannasta sekä kannanarvioiden tuottamisesta sekä tätä toimintaa tukevasta tutkimuksesta ja kehittämisestä.

4

Oma riista -palvelua on kehitetty erityisesti saalis- ja havaintotietojen keruuta silmällä pitäen. Maastoverso-ohjelmassa on metsästyksenjohtajien tarvitsemat toiminnot, jotta tiedonkeruu ja tallennus paikan päällä maastossa toimii saumattomasti ja käyttäjien toiveet mobiilipalveluista täytetään. Pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten saaliit ilmoitettiin 99 %:sti Oma riista -palvelun kautta. Saalisilmoituksiin sisältyvä tarkka paikkatieto mahdollistaa saalisseurannan tarkkuuden ja tarkastelut visuaalisilla menetelmillä.

Toimintavuoden aikana jalkautettiin kentälle edelleen toimintatapaa, jonka avulla voidaan kerätä ajantasaista valkohäntäpeurahavaintotietoa Oma riista -palvelun kautta. Tavoitteena on tuottaa Luonnonvarakeskukselle entistä tarkemmat työkalut arvioida valkohäntäpeurakannan rakennetta, kokoa ja tuottoa. Luonnonvarakeskuksen kanssa käydään säännöllistä vuoropuhelua aikataulutetusti. Sen avulla on tarkoitus jatkossa priorisoida riistalaskentoihin ja muuhun yhteistoimintaan liittyviä kehitystarpeita, jotta riista- ja tutkimustiedon käyttö edelleen tehostuu osana hallinnon toimintaa.

Metsästäjä voi jättää omaan riistalokiin kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia ja havaintoja. Seuroille ja yhteisluville on toteutettu toimivat palvelunäkymät, joissa hirvenmetsästyksen etenemistä seurataan ja raportoidaan lähes ajantasaisesti. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon, mitä silmällä pitäen Oma riista -palvelun rakenne on alusta alkaen suunniteltu. Näin luvansaaja näkee Oma riista -palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset saalisilmoitukset.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin MMM:n omistaman Riistavahinkorekisterin uuden version tuottamisen projektiryhmään sekä ohjausryhmään yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston kanssa. Työn tuloksena syntyi vuoden 2024 aikana uudelle teknologialle rakennettu Riistavahinkorekisteri, joka on jatkuvassa käytössä lupakäsittelijöillä. Myös riistanhoitoyhdistyksillä on pääsy järjestelmään.

2.2. RIISTASTA MAANOMISTAJALLE LISÄARVOA JA MOTIVAATIOTA LUONTOKADON PYSÄYTTÄMISEEN

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistää riistatalouden hyvinvointivaikutusten tunnistamista sekä niiden metsästyskulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitystä.

4

Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat viime aikoina nousseet korostetusti esille riista-alan toimijoiden keskuudessa ja aihe kiinnostaa myös suurta yleisöä. Toiminnan painopisteenä on ollut nostaa riistavara esiin hyötynäkökulmasta, saada riista julkiseen keskusteluun resurssina ja mahdollisuutena perinteisen haitta- ja vahinkokeskustelun vastapainoksi.

Laajoissa riistatalouden hyvinvointivaikutuksia edistävässä hankkeissa on yhdessä lukuisten yhteistyökumppanien kanssa selvitetty muun muassa valkohäntäpeurakannan hyödyntämistä niin taloudellisesti kuin metsästysmahdollisuuksien lisääjänä. Hankkeissa on kartoitettu laajasti niin maanomistajien, kuluttajien kuin hirvieläinmetsästäjien käsityksiä, edistetty vierasmetsästyskäytänteitä, tuettu metsästysinfran suunnittelua ja rakentamista sekä edistetty kotimaisen riistanlihan pääsyä markkinoille. Tuloksia hyödynnetään riistavaran ja tällä hetkellä erityisesti valkohäntäpeurakannan hoidossa.

Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat olleet näkyvästi esillä Metsästäjä -lehdissä sekä riistakeskuksen muissa sähköisissä ja painetuissa julkaisuissa "Rakkaudesta riistaan" -teeman alla. Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista, myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Tämän vuoksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjätkinon suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin.

2.3. RIISTAKONSERNIN PALVELUT TURVATAAN MYÖS PAIKALLISTASOLLE JA NE VAHVISTAVAT MAASEUDUN ELINVOIMAA

Riistakeskusalueiden toimihenkilöt osallistuivat kattavasti riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin ja järjestivät riistanhoitoyhdistysten neuvottelupäiviä paikallisen riistahallintotyön tukemiseksi. Metsästyseuroille ja hirviseuroille järjestettiin alueiden erityispiirteiden mukaista riistatalouskoulutusta. SOTKA – Kosteikot ja Helmi Vieraspedit -hankkeissa tuettiin maanomistajien, riistanhoitoyhdistysten ja metsästyseurojen luonnonhoitotyötä. Paikallisyhteisöjä ja tilallisia tuettiin aktiivisesti myös Susi-LIFE-hankkeen tilakäyntien ja reviiiryhteistyöryhmien kautta.

2.4. METSÄSTÄJIEN OSAAMINEN KASVAA, JA EETTISYYS JA VASTUULLISUUS KASVAVAT YHTEISKUNNAN MUUTTUESSA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi riistakeskus:

Metsästäjäutkintoon valmentavassa koulutuksessa vahvistetaan metsästyksen eettisyyttä, riistan kunnioitusta sekä aseiden käytön turvallisuutta. Jatketaan metsästäjien koulutusstrategian toteuttamista yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa siten, että metsästäjien tutkintotilaisuuksien yhteydessä tarjotaan ammunnan ABC-koulutusta tai vastaavaa standardoitua koulutusta.

3

Metsästäjäutkintoon valmentavan koulutuksen ohjeistusta ja opetusmateriaalia on pidetty jatkuvasti ajan tasalla ja niissä on otettu huomioon vaatimukset vastuullisesta metsästyksestä aiempaa painokkaammin. Tutkintokoulutuksissa ja -tutkinnoissa on esitelty lähialueilla olevia ABC-koulutuksia ja -siivustoja. Metsästysammunnan ABC-koulutuksiin osallistui vuoden aikana noin 350 uutta metsästäjää.

Aiemmin yhdessä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa uudistetun metsästäjien koulutusohjelman jalkauttamista on pyritty jatkamaan. Metsästäjien koulustointia toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa. Koulutus- ja oppimateriaalin jakelussa käytetään jatkossa yhä enenevässä määrin sähköisiä kanavia, kuten Riistainfo.fi -palvelua.

Kasvokkain toteutettujen tilaisuuksien tilalle osittain niitä korvaamaan korona-aika toi erilaiset webinaarit ja sähköiset kokousjärjestelmät. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiin jälleen vuoden aikana.

Pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laitonta tappamista.

3

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Tilanteeseen otettiin kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa käsittelemällä laittomia tappamisia rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat sekä ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 1 797 metsästyksenvalvojaa. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistui Itä-Suomen poliisilaitoksen koordinoiman eräyhdyshenkilöverkoston toimintaan.

Koulutuksella ja viestinnällä parannetaan rautojen ja loukkujen oikeaa käyttöä sekä eettisyyttä pienpetopyynnissä.

4

Metsästyksen eettisyys, eettisesti hyväksyttävät toimintatavat, samoin kuin vastuullisuus kaikessa metsästyksen liittyvässä toiminnassa kuuluvat jokaiselle metsästäjälle ja ovat tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja. Niillä on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuksella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jälgaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi erityisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään vastuullisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, sekä eettiset ohjeet metsäkanalintujen metsästyksen, metsähanhen metsästyksen, luolakoirametsästyksen, haaskanpitoon, vesilinnustukseen, hirvenmetsästyksen ja pienten hirvieläinten metsästyksen. Nämä on uudistettu vastaaviksi vastuullisuuden ohjeiksi.

Ohjeet on julkaistu Riistainfo.fi -palvelussa. Ohjeet ovat mukana myös Uuden metsästäjän paketissa, joka toimitetaan uusille metsästäjille ja kootaan yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja

Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa. Eettisyyttä ja vastuullisuuden näkökulmaa pyritään edelleen tuomaan esille aiempaa enemmän mm. juttujen ja tiedotteiden yhteydessä.

2.5. RIISTAVAHINKOJA – JA KONFLIKTEJA ENNALTAEHKÄISTÄÄN, JA HALLITAAN LAAJALLA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖLLÄ

Riistakeskuksen tehtävä on

Käytettävissään olevien keinojen puitteissa pyrkii vaikuttamaan siihen, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä pysyy kohtuullisella tasolla mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoalttiille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Keskeisiä ovat susikannan hoitosuunnitelman toteuttaminen sekä valkohäntäpeura-kannan verotuksen kehittäminen.

3

Hirvieläinten aiheuttamien metsävahinkokorvausten määrä (996 191 euroa) nousi edelliseen vuoteen nähden noin 100 %. Maatalousvahinkojen määrä (125 352 euroa) laski noin 56 %. Maatalousvahinkojen osalta tiedot ovat vasta alustavia, koska kaikki vuoden 2024 vahingot eivät vielä ole kirjautuneet riistavahinkorekisteriin.

Suurpetojen aiheuttamien kotieläinvahinkokorvausten määrä laski noin 12 prosenttia. Porotalouden vahinkomäärä nousi noin 12 prosenttia.

Riistanhoitoyhdistysten Oma riista -palveluun tekemien SRVA-kirjausten mukaan hirvionnettomuuksien määrä tieliikenteessä nousi noin 9 %, valkohäntäpeuraonnettomuuksien määrä nousi noin 2 % ja metsäaurionnettomuuksien määrä laski noin 4 %.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syön-nestoaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Riistavahinkorekisterin jatkokehittämiseen osallistuttiin edelleen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston kanssa.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa sekä osallistuu ministeriön vastuulla oleviin sidosryhmätilaisuuksiin

4

Riistaneuvostot kokoontuivat vuonna 2024 normaalisti.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus).

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnallinen tuloksellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 2,3 ja 5)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 4)

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

1 = Tavoitteesta on luovuttu
2 = Tavoite ei ole toteutunut
3 = Tavoite on toteutunut osittain
4 = Tavoite on saavutettu
5 = Tavoite on ylitetty

Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

Suomen riistakeskuksen toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettyinä.

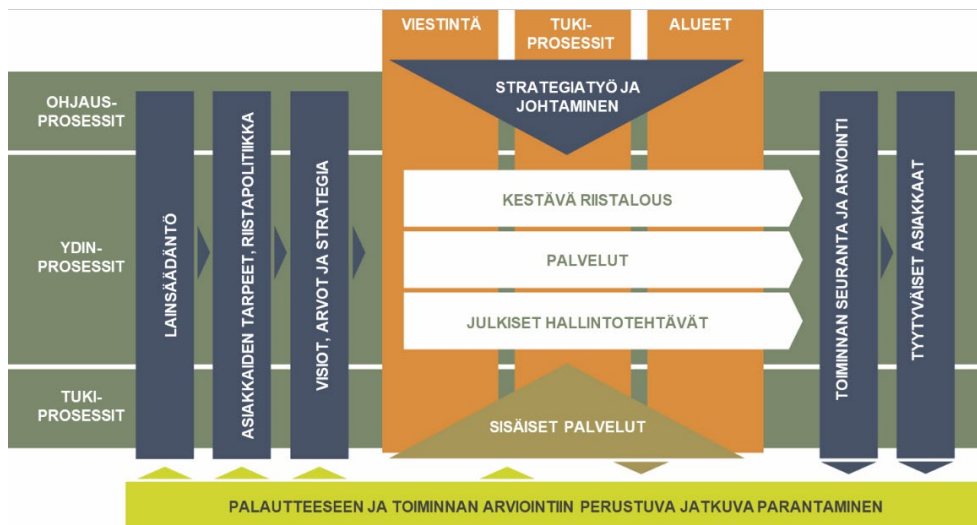
Panostaa aikaansaannosten ja onnistuneiden hankkeiden esiintuomiseen yhteiskunnassa vaikuttavuuden lisäämiseksi.	4
--	---

Suomen riistakeskuksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat saaneet runsaasti julkisuutta mediassa ja julkisessa keskustelussa. Erityisen voimakkaasti yhteiskunnallisesti kiinnostavat asiat ovat julkisuuteen päässeet laajan hanketoiminnan viestinnän kautta. Helmi-, Sotka-, HTA- ja Hyvinvointia riistasta hankkeet ovat näkyneet ja kuuluneet mediassa. Aiheisiin liittyviä mediaosumia on ollut lähes 2000.

Strategiatyö ja johtaminen

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 15 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

Kaavio 1: Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatio

Vuosi 2024 oli Suomen riistakeskuksen neljäsostoista toimintavuosi. Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna viisi kokousta ja valtakunnallinen riistanneuvosto kolme ja alueelliset riistanneuvostot kukin neljä kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdollaan toimiva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain heinäkuuta lukuunottamatta.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä (kirjaamo@riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 2.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- o vuotta 2023 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tulosraporttina.
- o vuosia 2026–2029 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- o samaten valmisteltiin vuotta 2025 koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2025 valtionavustuspäätöksen yhteydessä.

Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä toiminnan valmisteluun. Alueellisten riistaneuvostojen puheenjohtajille järjestettiin seminaari riistapäivien sekä kevään Gustavelundin strategiaseminaarin yhteydessä. Lisäksi uusille valtakunnallisen riistaneuvoston ja alueellisten riistaneuvostojen jäsenille järjestettiin webinaari elokuussa.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi strategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakkointiryhmän työhön. Uusien alueellisten riistaneuvostojen puheenjohtajat kutsuttiin myös syksyn strategiaseminaariin.

Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toukokuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumisesta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.

4

Tulossopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulossopimuksen seurantaneuvottelulla sekä heinäkuun lopun tilanteeseen tehdyllä arviolla vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös toimivat vuotta 2024 koskevana tulosraporttina.

Kansainvälinen toiminta

Suomen riistakeskuksen kansainvälinen toiminta perustuu hallituksen 2018 hyväksymään ja hallituksen puheenjohtajan 2022 ohjeiden mukaisesti päivitettyyn kansainvälisen toiminnan strategiaan.

EU 27 riistahallintojohtajien verkoston yhteistyökokous järjestettiin Budapestissa syyskuussa. Teemoina olivat nuorisotyö ja suurpetoihin liittyvät mahdolliset statusmuutokset EU:ssa.

Suomen riistakeskus isännöi EU 27 riistahallintojohtajien yhteistyökokousta Marttilassa marraskuussa. Kokoukseen osallistui tärkeimpien kumppanimaiden edustajia ja teemoina käsiteltiin sorkkaeläinkantojen hoidon käytäntöjä ja suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen tilannetta jäsenmaissa.

Suomen riistakeskus isännöi yhteistyötapaamista Svenska Jägareförbundin kanssa Marttilassa. Keskeisenä teemana oli riistakeskuksen organisaation ja toimintatapojen esittely ja hirvieläin- ja suurpetokantojen hoito. Jägareförbundin edustajat toivoivat yhteistyön syventämistä ja vakioimista jatkossa.

Hirvitalousaluesuunnittelijat ja riistatalouden hyvinvointivaikutusten sekä Sorkka- hankkeen asiantuntijat vierailivat Öster Malmassa Jägareförbundin vieraina marraskuussa. Tavoitteena oli tutustua monilajiseen kannanhoitoon ja riistahallinnon organisoitumiseen Ruotsissa.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä, Wetlands International -organisaatioissa sekä HELCOM:in Seal expert -ryhmässä. Lisäksi riistakeskuksella on kahden henkilön asiantuntijastatus Waterfowlers Networkissa, joka on Euroopan metsästäjäjärjestöjen vesilintukantojen hoidon kehittämiseen liittyvä yhteistyöryhmä.

Suomen riistakeskus osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittaman EU:n suurpetopolitiikkaa tukevan hankkeen asiantuntijaverkostoon (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores). Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin tiiviinä läpi vuoden.

Suurpetokantojen hoidon pohjoismainen yhteistyö jatkui tiiviinä. Tukholmassa järjestettiin yhteistyöseminaari Ruotsin ja Norjan riistahallintojen kanssa. Riistavahinkotiimi ja SusiLIFE:n edustajat vierailivat Viltkskadecenterissa ja Grimsön tutkimusasemalla Ruotsissa ja koulutusmateriaalin kääntämisestä valmisteltiin sopimus. Lisäksi osallistuttiin Viltkonferenssiin ja Skandulv-seminaariin. Lisäksi osallistuttiin CaBaRe-hankkeen (Carnivores in the Barents Region) etäkokouksiin ja ylläpidettiin muutoinkin aktiivisesti tiedonvaihtoa etenkin Pohjois-Ruotsin ja -Norjan viranomaisten kanssa niin hirvieläimiin kuin suurpetoihinkin liittyen.

SusiLIFE-hanke edisti toimintavuoden aikana laajasti kansainvälistä yhteistoimintaa. Tammikuussa järjestettiin riistakonsernin toimijoille viestintätyöpaja ja huhtikuussa osallistuttiin suurpetokantojen hoidon työpajaan Ruotsin Järvsjössä. Hankkeen toimia susivahinkojen ennaltaehkäisyssä esiteltiin EU:n työpajassa Alankomaissa, ProspectiveLIFE -hankkeen yhteistyötapaamisessa Tsekissa ja marraskuussa Espanjan ministeriöiden järjestämässä seminaarissa. Alankomaiden ympäristöhallinto vieraili Suomessa elokuussa tutustumassa riistakeskuksen SusiLIFE-hankkeeseen.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui AEWA:n hanhitoimintaohjelmaan (Goose Platform), AEWA:n kansainvälisen haahkakannan hoitosuunnitelman ja metsästyssäätelyjärjestelmän valmisteluun sekä on jäsenenä AEWA European Seaduck Working Group ryhmässä. Lisäksi osallistuttiin Taiga Bean Goose Task Force -työryhmätyöhön koordinaattorina ja toteutettiin yhteistyössä AEWA -sihteeristön ja Task Forcen kanssa Taigametsähanhen hoitosuunnitelman evaluaatio. Suomen riistakeskuksen edustajat osallistuivat Waterfowlers Network -yhteistyöryhmän toimintaan asiantuntijoina.

Muuttoreittitason kannanhoidon kansainvälisissä organisaatioissa tapahtui merkittäviä henkilövaihdoksia, joilla on vaikutusta toimintaan 2025 alkaen. AEWA -sihteeristössä on väliaikainen yhden-kahden vuoden pituinen henkilöstövajaus, mikä heikentää sopimuksen toimeenpanoa.

Viestintä

Suomen riistakeskuksen viestintä vastaa ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä, brändin ja maineen kehittämisestä, mediasuhteista sekä riistakeskuksen julkaisujen toimittamisesta ja julkaisusta. Viestinnän onnistumista seurataan kvantitatiivisin ja kvalitatiivisin mittarein, joita kehitetään jatkuvasti.

Suomen riistakeskuksen viestintätiimissä toimi vuoden 2024 alussa viestintäpäällikkö ja kolme vaki-
tuista viestintäsuunnittelijaa. Huhtikuussa jäi yksi viestintäsuunnittelija vanhempainvapaalle ja tiimiin liittyi määräaikainen viestintäsuunnittelija vanhempainvapaan ajaksi. Viestintätiimin tukena toimi myös laajennettu viestintätiimi, jossa on alueiden ja ydinprosessien edustajat. Laajennettu viestintätiimi toimii Metsästäjä-lehden toimitusneuvostona vahvistettuna ulkopuolisella lehden taittajalla.

Metsästäjä / Jägaren -lehdet

Lehdet ilmestyivät vuoden aikana kuusi kertaa. Verkkolehden kävijämäärä oli vuodessa 372 t (487 t vuonna 2023) ja näköislehteä luettiin lehtiluukku.fi -palvelussa yhteensä 515 t (323 t) kertaa. Kesäkuusta alkaen lehdet ovat olleet luettavissa näköislehtenä myös ePress-palvelussa, joka on avoin mm. kaikille kirjastokortin haltijoille.

Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskorttinumero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti.

Metsästäjä-lehdessä on ollut tiivistelmä pohjoissaameksi ja vastaavasti Jägaren-lehdessä on Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedonantoja. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä-lehti suomenkielisiin ja Jägaren-lehti ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Jägaren-lehti toimitetaan omakustannushintaan Ahvenanmaan maakuntahallituksen maksamana myös kaikille ahvenanmaalaisille metsästäjille. Lehdestä aiheutui 4,58 (4,97) euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

Lehden numero 5/24 yhteydessä toteutettiin Aikakauslehtien ADAM-lukijatutkimus. Tutkimukseen vastasi 1884 lukijaa, joista 86 % kertoi lukevansa lehden joka numeron ja käyttävänsä lukemiseen keskimäärin 42 minuuttia. Yhdellä lehdellä taloudessa on keskimäärin 1,4 lukijaa.

Mediasuhteet

Vuoden 2024 aikana Suomen riistakeskus julkaisi 28 valtakunnallista lehdistötiedotetta suomeksi ja ruotsiksi ja 68 alueellista mediatiedotetta. Mediaseurannan mukaan riistakeskus mainittiin 5023 (3158) jutussa eri tiedotusvälineissä.

Marraskuussa 2024 Suomen riistakeskus järjesti medialle tilaisuuden ajankohtaisista suurpetoaiheista. Verkossa toteutettuun tilaisuuteen oli kutsuttu laajasti suomalaiset uutis- ja erikoismediat ja tilaisuuden pohjalta julkaistiin runsaasti suurpetotilannetta kuvaavia juttuja.

Verkkoviestintä

Verkkosivut ovat tärkeä osa riistakeskuksen viestintää. Sivuilta haetaan metsästyksen ja riistanhoitoon liittyviä tietoja ja uutisia sekä riistahallinnon yhteystietoja. Riista.fi -verkkosivuilla oli vuoden aikana 719 t kävijää (782 t). Muiden verkkosivujen kävijämäärät olivat: riistainfo.fi 274 t (267 t), vieraspeto.fi 9,4 t (10,0 t) ja kosteikko.fi 5,0 t (5,2 t).

Sosiaalinen media

Suomen riistakeskus ylläpitää profiileja suosituimmissa sosiaalisen median alustoilla. Profiileissa julkaistaan riistakeskuksen ja Metsästäjä-lehden uutisia ja jaetaan muita metsästyksen ja riistaan liittyviä juttuja. Kanavissa käytävää keskustelua moderoidaan aina mahdollisuuksien mukaan. Kesällä 2024 Metsästäjä-lehden Instagram-tili muutettiin Suomen riistakeskuksen tiliksi ja tilillä alettiin julkaista riistakeskuksen tuottaman sisällön lisäksi ns. someapulaisten, jotka ovat tavallisia metsästäjiä, tuottamaa sisältöä.

Facebookissa riistakeskuksella on vuoden 2024 lopussa 16 641 (15 824) seuraajaa, viestipalvelu X:ssä (ent. Twitter) 4 035 seuraajaa (4 147), LinkedIn:ssä 718 (557) seuraajaa ja Instagram-tilillä on 4 313 (3 410) seuraajaa. Metsästäjä-lehden Youtube-kanavalla on 858 (702) ja Riistainfon kanavalla tilaajia on 3 240 (3 103).

Sidosryhmäsuhteet

Riistan vuoksi -uutiskirje julkaistiin kerran. Se lähetettiin alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille sekä muille tärkeille sidosryhmille. Kirjeellä on noin 1 000 vastaanottajaa (alle 100 tilaajaa) ja sen avausprosentti on ollut noin 45 %. Syksyllä 2024 uutiskirjeen julkaiseminen päätettiin toistaiseksi lopettaa, koska se ei aidosti tavoittanut niitä sidosryhmiä, joita toivottiin. Lisäksi riistakeskuksen viestintä on aktiivisesti ylläpitänyt suhteita muiden riistakonsernin viestijöiden kanssa ja osallistunut erilaisiin verkostoitumistilaisuuksiin.

Kansalaisia kohdattiin kesällä 2024 messuilla. Suomen riistakeskus osallistui Riihimäen erämessuille yhteisosastolla Metsähallituksen eräpalveluiden ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Messuteemoina olivat mm. suurriistavirka-apu, lintuatlas-kartoitus ja Oma riista -palvelu. Savon Erätaika messuilla riistakeskus järjesti kaksi paneelikeskustelua yhdessä SusiLIFE-hankkeen kanssa.

Hankeviestinnässä Riistakeskus osallistui aktiivisesti ja tuki Sotka-kosteikot-, Helmi-vieraspeto- ja SusiLIFE-hankkeiden viestintää. Hankkeet julkaisivat tiedotteita, ylläpitivät verkkosivustoja, järjestivät media- ja sidosryhmätilaisuuksia, osallistuivat messuille, tuottivat lukuisia artikkeleita riistakeskuksen julkaisuihin ja näkyivät sosiaalisessa mediassa. Suomen riistakeskus osallistui myös aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön viestinnän vetämään riistakonsernin suurpetoviestintäyhteistyöhön. Suomen riistakeskuksen on jatkossakin huolehdittava, että metsästyksen, riistanhoitoon tai suurpetojen kannanhoitoon liittyvä faktapohjainen viestintä saavuttaa suuren yleisön. On pyrittävä osallistumaan

metsästyksestä käytävään keskusteluun laajemmin ja vahvistaa Suomen riistakeskuksen asemaa johtavana metsästykseseen, riistanhoitoon ja petokonflikteihin liittyvien teemojen asiantuntijana.

Julkiset hallintotehtävät

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suoritamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.

4

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa, tiimirakenteita ja toiminnan organisoimista. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun etenkin niiltä osin kuin valmistelulla oli vaikutusta julkisiin hallintotehtäviin.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain nojalla annettujen eri asetusten tasolla muutoksia, joilla oli olennaista vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla ja Riistainfo.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt ovat seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen aluetoimistoihin. Aluetoimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioiden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Lupahallintotehtävissä on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamissa rajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden 2024 aikana 3 913 (vuonna 2023 3 973) päätöstä (erittely päätöstyypeittäin liitteessä 3). Päätöksistä 1,6 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 51 % metsästyslain 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 15,5 %. Päätöksistä oli 31,8 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Toimintavuoden aikana vakuutus kilpailutettiin ja samalla siihen saatiin muutamia korvausperusteiden parannuksia.

Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutus sopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävässä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta. Tämä koskee myös Suomen riistakeskuksen tekemiä karkottamispäätöksiä.

Vuoden 2021 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa, kaikissa EU-maissa, Sveitsissä ja Iso-Britanniassa enintään 60 vuorokautta kestävällä metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä- ja Jägaren-lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjäutukinnon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksenvalvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Vakuutusturva sisältää toiminnan vastuuvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista on laadittu päivitetty kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne on toimitettu riistanhoitoyhdistyksille.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut kilpailutuksen perusteella TSS Prime Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitöön ja käyttöön liittyviä tehtäviä. Tässä tarkoituksessa TSS Prime Oy huolehti kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja Metsästäjä ja Jägaren -lehtien postitusta varten. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Digi- ja väestötietoviraston (DVV) VTJ-muutosrajapinnan kautta. Päivitys suoritettiin kerran vuorokaudessa.

Metsästysvuoden 2024–2025 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien vuoden 2024 kesänumeron (nro 4) mukana kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäätteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna. Heinäkuusta alkaen riistanhoitomaksun on voinut maksaa myös Oma riistassa verkkopankkitunnuksilla, korttimaksuna tai mobiilimaksuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakoilmoitus julkaistiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien numeron 3 takakannessa. Suoramaksunentetyn ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille

postitettiin maksukuitin sijasta ”Maksettu” -merkinnällä varustettu metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli 371 640. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli 361 646, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä 156 912.

Saapuvien riistanhoitomaksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös TSS Prime Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2020 tekemän päätöksen perusteella Suomen riistakeskus käsitteli virheellisesti suoritettujen riistanhoitomaksujen palautuksia ja lähetti palautetuista riistanhoitomaksuista koontilaskun maa- ja metsätalousministeriölle kuukausittain.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muutuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallenteelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2024 aikana riistanhoitomaksuja maksettiin 301 963 kpl. Määrä on 151 riistanhoitomaksua pienempi kuin vuonna 2023.

Metsästäjärekisteriin integroidusta Oma riista -palvelusta metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Myös ampumakoesuoritukset siirtyvät metsästäjärekisteriin. Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (PAHU) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelemisen ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä.

Toimintavuoden aikana uusia käyttövaltuuksia myönnettiin erityisesti maaseutuelinkeinoviranomaisille, jotka ovat käyttäneet palvelua aktiivisesti.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana aktiivisesti uuden Riistavahinkorekisterin kehittämistyöhön. Uusi Riistavahinkorekisteri otettiin käyttöön vuoden 2024 lopulla. Rekisteri löytyy osoitteesta <https://riistavahinko.mmm.fi>.

Vanhan Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä kokoontui säännöllisesti toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana seurattiin palvelun toimintaa, raportoitii esiin tulleista vikatilanteista ja osallistuttiin kehittämistyöhön.

Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä on myös osallistunut loppuvuonna 2022 julkaistun julkisen, kansalaisten käyttöön tarkoitetun Riistavahingot -sivuston kehittämistyöhön ideoimalla ja antamalla kommentteja palvelun sisältöön ja käytettävyyteen. Se löytyy osoitteesta <https://riistavahingot.fi/>.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun. Palvelu on laajamittaisessa ja aktiivisessa käytössä Suomen riistakeskuksen työntekijöillä. Palvelua voivat käyttää myös riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat lakisäateisten tehtäviensä hoitamiseen.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin annettiin toimintavuoden aikana lausuntoja seuraavasti:

MetsL 26 §: 2 kpl

MetsL 41 a §:n 1 momentti: 3 kpl (susi),
MetsL 41 a §:n 3 momentti: 8 kpl (karhu 7 ja ilves 1)

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana ratkaisuja seuraavasti:

MetsL 26 §: 3 hylättyä valitusta
MetsL 41 a §:n 1 momentti:
- valitusta ei tutkittu (susi tutkimusperusteinen)
MetsL 41 a §:n 3 momentti:
- 166 kumottua päätöstä (ilves)

MetsL 41 b §: 1 kumottu päätös

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 2 ratkaisua, joissa metsästyslain 41 a §:n 1 momentin mukainen ahmapoikkeuslupa todettiin lainvastaiseksi ja susipoikkeuslupa koirasusille lainmukaiseksi. Lisäksi hirvieläimen pyyntilupaa koskevassa valitusasiassa korkein hallinto-oikeus ei antanut valituslupaa valittajalle.

Apulaisoikeuskansleri ratkaisi toimintavuoden aikana kantelun, jossa selvitettiin metsästyslain 42 §:ään liittyvää lupatarvetulkintaa vierasperäisen riistaeläimen (kuusipeura) luontoon laskemisesta. Ratkaisun mukaan Suomen riistakeskus ei ollut menetellyt asiassa lainvastaisesti tai ylittänyt harkintavaltaansa.

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Valtionapuviranomaisena toimiminen sekä riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja varojen käytön valvonta

Suomen riistakeskus toimii valtionapuviranomaisena riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen osalta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (967/2017) 3 §:n 4 momentin nojalla.

Vuoden 2024 valtionavustus määräytyi sen maksamisvuotta edeltävien kahden vuoden yhteenlasketujen toimintatietojen perusteella 1.1.2021 voimaan tulleen maa- ja metsätalousministeriön antaman asetuksen riistanhoitoyhdistyksen valtionavustuksen jakoperusteista mukaisesti.

Riistanhoitoyhdistykset lähettivät viimeistään 15.1.2024 Suomen riistakeskukselle valtionavustushakemuksena Oma riistaan tallennetut toimintatiedot vuodelta 2023.

Valtionavustukset maksettiin kahdessa erässä (1. erä helmikuussa ja 2. erä heinäkuussa).

Riistanhoitoyhdistysten lähettämistä tilinpäätösasiakirjoista laadittiin yhdistelmät. Riistanhoitoyhdistysten toimintakertomukset, aluetoimistokohtaiset sekä valtakunnalliset tilinpäätösyhdistelmät toimitettiin edelleen maa- ja metsätalousministeriöön riistahallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (171/2011) mukaisesti.

Toimintavuoden aikana lähetettiin tarkentavia ohjeita riistanhoitoyhdistyksille mm. työnantajatoiminnasta, kirjanpidosta, valtionavustuksen jakoperusteista ja hakemisesta, tilinpäätösten laatimisesta, tilin-/toiminnantarkastuksesta, riistavahinkotarkastusten kustannusten korvausten hakemisesta ja ampumakokeiden kustannusten korvaamisesta. Lisäksi jatkuvana toimintana hoidettiin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse riistanhoitoyhdistysten taloushallinto- ja työnantaja-asioissa.

Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi koulutti riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia ja puheenjohtajia koulutus- ja neuvottelutilaisuuksissa, joissa kerrottiin mm. valtionavustuksen jakoperusteista sekä taloushallinnon ja työnantajavelvoitteiden järjestämisestä riistanhoitoyhdistyksissä.

Riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on riistanhoitoyhdistysten toiminnan yleinen valvonta. Lisäksi Suomen riistakeskus valvoo riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä riistahallintolain 34 §:n 2 momentin nojalla. Toimintavuoden aikana päivitettiin valvontasuunnitelma, jossa määriteltiin valvonnan muodot, toimenpiteet sekä valvontaa ohjaavat asiakirjat ja lait sekä valvonnan seuranta. Valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti.

Toimintavuoden aikana avustettiin maa- ja metsätalousministeriön määräämää tilintarkastajaa riistanhoitoyhdistysten tilintarkastusten järjestelyissä.

Toimintavuoden aikana ratkaistiin yksi riistanhoitoyhdistyksen SRVA-toimintaa koskenut hallintokantelu. Ratkaisu saatettiin kaikkien riistanhoitoyhdistysten tietoon ja pyydettiin kantelun kohteena olevaa riistanhoitoyhdistystä ottamaan huomioon kantelussa ja ratkaisussa esiin tulleet seikat ja saattamaan erältä osin moitteenvaarainen toiminta voimassa olevan lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaiseksi. Kantelu ei antanut aihetta muihin hallintolain 53 c §:n mahdollistamiin toimenpiteisiin.

Riistavahinkolain 46 §:n mukaiset yhdistelmät

Riistanhoitoyhdistykset toimivat asiantuntijoina riistavahinkojen (suurpetovahingot ja hirvieläinvahingot) maastotarkastuksissa riistavahinkolain nojalla. Riistanhoitoyhdistyksille voidaan korvata läsnäolosta maastotarkastuksissa aiheutuneet kustannukset enintään omakustannusarvon mukaisesti valtion talousarviossa vahinkojen korvaamiseen osoitetuista määrärahoista. Suomen riistakeskuksen tehtävänä on toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä yhdistelmät riistanhoitoyhdistyksille edellisen kalenterivuoden aikana aiheutuneista kustannuksista maksusta varten.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat tallensivat riistanhoitoyhdistysten nimeämille riistavahinkotarkastajille kalenterivuoden 2023 aikana maksetut kustannukset Oma riistan Riistavahinkotarkastus -osioon. Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi laati hakemuksista yhdistelmät ja toimitti ne 29.4.2024 maksatusta varten maa- ja metsätalousministeriöön.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2023 korvauksia haki 45 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 8 882,25 euroa). Suomen riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 8 882,25 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 11.7.2024.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2023 korvauksia haki 40 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 19 503,98 euroa). Suomen riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 19 503,98 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 29.8.2024.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen tai hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin ollut nimitettyä vastaavaan tehtävään.

Toimintavuoden aikana koulutettiin yhteensä 5 etä- ja 6 lähikoulutustilaisuudessa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3–5 kohdan nojalla nimitettäviä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä (metsästyksenvalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätutkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitetut maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Kertauskoulutus oli mahdollista suorittaa myös sähköisesti Riistainfo.fi -koulutussivustolla. Sähköisen kertauskoulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellytti vastaamista tenttikysymyksiin oikein.

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä metsästyksenvalvojia, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätutkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 1 797 metsästyksenvalvojaa, 11 828 ampumakokeen vastaanottajaa, 1 502 metsästäjätutkinnon vastaanottajaa ja 807 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa.

Riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien ohjeet ja koulutusmateriaalit ovat julkisesti nähtävissä Suomen riistakeskuksen Riistainfo.fi -sivustolla.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjäutukinnon vastaanottajien ja metsästyksenvolvijien sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (viimeisin päivitys 6.6.2024), metsästäjäutukintojen järjestämisestä (viimeisin päivitys 7.6.2024) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (viimeisin päivitys 7.6.2024). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampuma-aselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (viimeisin päivitys 2.8.2019), ohjeen riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015) ja ohjeen ulkomaalaisten henkilöiden metsästyskortista ja ampumakokeen vastavuoroisesta tunnustamisesta (7.8.2017).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus vahvisti yhden riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueuutoksen, joka liittyi riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiin (ks. seuraava kohta).

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus vahvisti päätöksellään riistanhoitoyhdistysten yhdistymisen, jossa Keski-Karjalan ja Rääkkylän riistanhoitoyhdistykset yhdistyivät Keski-Karjalan riistanhoitoyhdistykseksi 1.1.2025 alkaen. Yhdistymisen jälkeen riistanhoitoyhdistyksiä on 278.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnot

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskevaksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 7 metsästyskieltomerkinnot.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisiin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 35 §:n 6 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassa olevan 35 §:n 5 momentin mukaisen asekuljetusluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 b §:n 7 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa ilmoitusmenettelyyn perustuvan rauhoituksesta poikkeamisen, jos menettelyyn hyväksytty ei enää täytä 41 b §:n 3 momentissa säädettyjä edellytyksiä, laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Hyljetuotteiden kauppa

Suomen riistakeskus toimii hyljetuotteiden kaupasta annetun lain (355/2020) 2 §:n nojalla yksityiskohteisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 panemiseksi täytäntöön annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1850 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tehtävänä on todentaa kolmansista maista tuotuja hyljetuotteita koskevat todistukset tulliviranomaisten pyynnöstä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus vastasi Tullin esittämään kysymykseen koskien hyljetuotteiden alkuperää osoittavan todistuksen muodosta ja sen hyväksyttävyydestä tuonti-ilmoituksen yhteydessä. Kysymyksessä ratkaistiin tuontiasiakirjoista tehtyjen kopioiden hyväksyttävyyden tuotteiden tullessa maahan edelleen jalostettuna tai kolmannen maan kautta.

Vieraslajilain mukaiset tehtävät

Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 8 §:n 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus huolehtii lain 16 §:n toimeenpanoon liittyvistä metsästyslain mukaisista julkisista hallintotehtävistä. Toimintavuoden aikana annettiin tehtävään liittyvää neuvontaa asiakkaille.

Saalisrekisteri

Metsästyslain 38 b §:ssä säädetään Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä saalisrekisteristä. Saalisrekisteriä käytetään riistakantojen seurantaan ja käytön suunnitteluun, metsästyksen valvontaan sekä tilastojen laatimiseen. Saalisrekisteri on teknisesti toteutettu erillisenä osana Oma riista -palveluun.

Saalisrekisteriin tallennetaan metsästyslaissa tai sen nojalla määrättyjen lajien osalta saadusta saaliista Suomen riistakeskukselle jätetty tieto lakisääteisesti määrätyiltä osiltaan. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen.

Saalisrekisterin käyttöoikeus on keskitetty riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimin jäsenille, jotka myös vastaavat saalisrekisteristä mahdollisesti annettavista tietoluovutuksista. Julkisen tiedon luovutuksia oli toimintavuoden aikana viikoittain. Lisäksi salassa pidettäviä tietoja on luovutettu mm. poliisiviranomaisille, rajavartiolaitokselle ja riistanhoitoyhdistyksille lain mahdollistamalla tavalla.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5 ja 9 §:n sekä metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Lisäksi Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan maa- ja metsätalousministeriölle saalistiedot ilmoitusmenettelyyn hyväksytyjen toimijoiden osalta metsästyslaissa säädetyistä ilmoitusmenettelyistä annetun valtioneuvoston asetuksen (930/2017) 3 §:n nojalla.

Metsästysvuoden 2017–2018 alusta alkaen tuli metsästyslainsäädännön uudistusten yhteydessä voimaan metsästäjille uusia riistasaaliin ilmoittamiseen liittyviä velvoitteita, kun saaliin ilmoittamisen velvollisuus laajeni metsäkauriista villisikaan, hilleriin ja metsähanheen. Metsästysvuoden 2020–2021 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin 11 vesilintulajia, joiden kannat ovat taantuneet merkittävästi. Edelleen metsästysvuoden 2021–2022 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin merihanhi.

Metsästysasetuksen 5 a §:n mukaisesti eräiden riistalajien metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Pykälän mukaisesti saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisiasta, hilleristä, merihanhesta, metsähanhesta, haapanasta, jouhisorsasta, heinätavista, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta on tehtävä saalisilmoitus. Näiden lajien osalta ei ole annettu tarkempia säännöksiä raportoinnin osalta, mutta Suomen riistakeskus seurasi näiden lajien saaliin kertymää Oma riista -järjestelmää hyödyntäen.

Suurpetojen ja saukon osalta poikkeuslupien saalisraportoinnit on toteutettu maa- ja metsätalousministeriölle kuukausiraportein (Vna 452/2013 7 §) tai antamalla pyynnöstä tietoa kulloisenkin tarpeen mukaisesti. Kuukausiraportointia ja suurpetojen tunnetun kuolleisuuden seuranta on kehitetty aiempaa automaattisemmaksi Oma riistan Suurpetoraportointi ja Muutoin kuolleet -toiminnolla. Näin tuotettuja poikkeusluparaportteja on toimitettu uuden formaatin mukaisesti maa- ja metsätalousministeriölle vuonna 2024 ja samaa käytäntöä jatketaan kuukausittain vuoden 2025 aikana. Ilveksen osalta ministeriölle toimitettiin tieto metsästysvuoden 2023–2024 kannanhoidollisen metsästyksen tuloksesta 31.7.2024 toimitetun poikkeusluparaportin yhteydessä. Karhun osalta yhteenvetoraportti syksyn 2024 jahdin tuloksesta toimitettiin vastaavasti marraskuussa 2024. Poronhoitoalueen kiintiöpyynnin (läntisen alueen kiintiö 10 ja itäisen 60 karhua) osalta metsästys keskeytettiin läntisellä poronhoitoalueella 20.9.2024 ja itäisellä vastaavasti 23.10.2024. Karhun kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalisseuranta/karhusaaliit/>.

Kalenterivuoden 2023 saalis hallin ja itämerennorpan osalta raportoitiin maa- ja metsätalousministeriölle helmikuussa 2024, ja kiintiöpyyntiä seurattiin lisäksi riista.fi -sivuilla. Metsästysvuoden 2021–2022 alusta lähtien myös itämerennorpan pyynti on perustunut hallin tavoin metsästyskiintiöön (MetsA 5 §). Vuoden 2024 osalta halli- ja itämerennorppasaalis raportoidaan vuoden 2025 alussa. Euroopanmajavan pyyntiluvista ja niiden nojalla saadusta saaliista metsästysvuonna 2022–2023 raportoitiin ministeriölle helmikuussa 2024 (MetsA 9 §:n 3 mom.).

Riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupien raportointi maa- ja metsätalousministeriölle toteutettiin kalenterivuoden 2023 osalta HaBiDeS-raportoinnin yhteydessä. Habides-raportti tuotetaan lintujen osalta lintudirektiivin ja Bernin sopimuksen velvoittamana joka vuosi, ja raportti välitetään ympäristöministeriön kautta EU-komissiolle.

Lupahallintajärjestelmä siirtyi suurpetopoikkeuslupien osalta vanhasta lupahallintaohjelmasta Oma riistaan vuoden 2019 lopulla, ja uuden julkisen poikkeuslupapäätösten selailun mahdollistavan sivuston valmistelu toteutettiin vuoden 2020 aikana. Suurpetopoikkeuslupapäätösten julkinen näkymä julkaistiin joulukuussa 2020, ja päätökset ovat nähtävissä osoitteesta: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/lupapaatokset/>. Vuonna 2021 julkiselle sivustolle lisättiin toiminnallisuutena poikkeuslupapäätösten liitteet.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleenä löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen, Ruokaviraston sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin myös tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla. Rajapinnan ylläpitoa näiden tietojen siirtymiseksi Oma riistasta Riistavahinkorekisteriin jatkettiin. Edellisten lisäksi Oma riista -palvelussa on käytössä SRVA-tapahtumien kirjaustoiminto, jonka kautta myös poliisin toimeksi antamat suurpetoihin liittyvät SRVA-tapahtumat voidaan tilastoida ja tarkastella kartalla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Suomen riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimi hoiti yhdessä lupahallintokirjaamon kanssa lakisääteisten raportointien lisäksi lupahakemuksiin ja -päätöksiin sekä saaliiseen liittyviin tietopyyntöihin vastaamisen. Tietopyynnöt kuormittivat edelleen merkittävästi ja niistä on muodostunut raportointi- tiimin työhön keskeisesti vaikuttava rutiini.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetty raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.

4

Lintudirektiivin ja Bernin sopimuksen mukainen raportti vuodelta 2023 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 30.9.2024. Raportti metsästyslain alaisten riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen osalta välitettiin ympäristöministeriön kautta EU-komissiolle

osana valtakunnallista lintudirektiiviraportointia. Suomea koskeva lintudirektiivin mukainen raportti tuotetaan ja toimitetaan EU-komissiolle joka vuosi.

Lintudirektiivin mukaiseen Habides-raporttiin käytiin lävitse 1 600 lintulajikohtaista ja yhteensä 34 lintulajia koskevaa poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2023. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteelliselle keskusmuseolle myönnetyn metsästyslain mukaisten lajien rengastuslupan ja Finavia Oyj:n hallinnassa oleville lentokentille sekä Lappeenrannan ja Mikkelin lentokentille lentoturvallisuuden takaamiseksi myönnetty poikkeusluvat riistalinnuille ja rauhoittamattomille linnuille. Habides-raportointi sisälsi rauhohoitusaikaisten poikkeuslupien ja kiellettyjen pyyntimenetelmien käytön lisäksi myös ilmoitusmenetelyyn hyväksytyille toimijoille vuotta kohden myönnettyjen lupien määrät ja ilmoitetut saaliit.

Luontodirektiivin ja Bernin sopimuksen mukainen Habides-raportti toimitettiin ympäristöministeriölle ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön viimeksi 5.10.2023 kahden metsästysvuoden (2021–2022 ja 2022–2023) osalta. Luontodirektiivin 16 artiklan velvoittamana annettava raportti toimitetaan EU-komissiolle kahden vuoden välein, joten seuraava luontodirektiivin mukainen raportointi koskien metsästysvuosia 2023–2024 ja 2024–2025 tehdään ja toimitetaan syksyllä 2025.

Lintudirektiivin osalta raportointi toteutettiin ns. HaBiDeS -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama selainpohjainen raportointisovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Suomen riistakeskuksen lupahallintasovellukseen (webLH) sekä Oma riistaan kehitettyjä raportointityökaluja (Habides-xml). Lupahallintasovellukseen ja Oma riistaan integroiduilla raportointityökaluilla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö HaBiDeS -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee toimittaa pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta huhtikuun loppuun mennessä maa- ja metsätalousministeriölle erittely saaduista pyyntilupamaksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävästä maksuista ja palautettavista liika-suorituksista.

4

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamista koskeva ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus ei joutunut käynnistämään toimintavuoden 2024 osalta ulosottoimenpiteitä.

Pyyntilupamaksuihin liittyvää maksunpalautuskäytäntöä muutettiin lokakuun 2020 alusta lukien niin, että riistakeskus tarkistaa sekä palauttaa liikamaksut ja toimittaa tekemistään palautuksista kuukausittain jälkikäteen laskun maa- ja metsätalousministeriölle. Uuden toimintamallin mukaisia pyyntilupamaksujen liika-suoritusten palautushakemuksia hoidettiin toimintavuonna 2 kpl.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2023–2024 osalta sekä hirvistä että muista hirvieläimistä maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon 26.4.2024. Metsästysvuotta 2024–2025 koskeva raportointi toimitetaan kevään 2025 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu (, ilves, ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, metsähanhi, merihanhi, allit ja hylkeet. Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen tärkeä kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat.

Tuoreimpia hoitosuunnitelmia on jalkautettu hanketoiminnan ja Kestävän riistatalouden kehitystyöllä. Hirvikannan ja metsäkanalintujen hoitosuunnitelmat voidaan katsoa kokonaisuudessaan toteutetuiksi ja niiden osalta toimintoja ja uusia käytäntöjä on voitu viedä jo hoitosuunnitelmien tasoa pidemmälle.

Suomen riistakeskus osallistui muiden riistakonsernin toimijoiden kanssa susikannan hoitosuunnitelman päivittämiseen. Toimintavuoden aikana susikannan hoitoa edistettiin erityisesti SusiLIFE -hankkeen toimilla laajamittaisesti. Uusien metsästäjien koulutusmateriaaliin lisättiin tietoa sudesta, vahinkojen ennaltaehkäisyyn kokeiltiin uusia laitteita ja keinoja. Lisäksi panostettiin kotieläintilallisten vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja neuvontaan. Monilajista kannanhoitoa on edistetty yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Erityisesti sutta koskevaan viestintään panostettiin niin vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi kuin neutraalin susitiedon jakamisessa.

Suomen riistakeskus osallistui metsä- ja merihanhi- sekä allikantojen kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteuttamiseen sekä haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanon valmisteluun ja avusti maa- ja metsätalousministeriötä EU:n Task Force on the Recovery of Bird Species ryhmän työskentelyssä. Komissio ehdotti tiukkoja metsästysrajoituksia ja -kieltoja lukuisille taantuville vesilintulajeille loppuvuodesta 2024.

Riistatieto

Riistakolmiovastaavia kannustettiin laskentoihin hopealuoti -tekstiviesteillä sekä riistanhoitoyhdistyksiä ja metsästysseuroja Oma riista -viesteillä. Riistakolmioiden talvilaskennassa laskettiin 475 (657 kpl v.2023) kolmiota ja kesälaskennassa 950 (969 kpl v.2023) kolmiota. Lisäksi lumijalkia laskettiin 70 peltokolmiolla.

Vesilintulaskijoita kannustettiin ja koulutettiin yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa sähköisen (laji.fi) palautusjärjestelmän käyttöön tulosten valmistumisen nopeuttamiseksi. Vesilintulaskentoja tehtiin hieman vähemmän kuin edellisvuonna, 1100 laskentapisteellä tehtiin yhteensä 2562 laskentaa.

Petoyhdyshenkilöverkoston aktiivisuutta seurattiin korostetusti, sillä kannanhoidollisen metsästyksen loppumisen pelättiin vaikuttavan seurantainnokkuuteen. Alkuvuoden notkahduksen jälkeen havaintojen kirjausaktiivisuus palautui normaalille tasolle, muutamia ongelma-alueita lukuun ottamatta. Toiminnan tärkeyttä korostettiin Oma riista- viestien avulla. Petoyhdyshenkilöiden palautepaketti päivitettiin loppuvuodesta. Aktiivisia petoyhdyshenkilöitä oli vuonna 2024 yhteensä 2378 ja Tassuun kirjattiin 54 570 suurpetohavaintoa. Tiimi osallistui myös suurpetoyhdyshenkilöstrategian päivittämiseen.

Toimintavuoden aikana organisoitiin suden DNA- näytteiden keräys yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Näytemäärän optimoimiseksi asetettiin 900 näytteen keräystavoite. Näytteitä saatiin 853. Keräysvastaavia oli 45 ja vapaaehtoisia kerääjiä 148.

Tiimi laati toimintavuoden aikana aluekohtaisen raportin riistakolmio- ja vesilintulaskentojen kattavuudesta. Sitä käytetään myöhemmin alueiden konkreettisten riistatiedon tavoitetasojen määrittämiseen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin susien DNA-näytekeräyksen organisointiin yhteistyössä Luken kanssa ja kannustettiin riistanhoitoyhdistyksiä ja petoyhdyshenkilöitä tukemaan keräystä. Valtaosa keräysvastaavista (42) oli petoyhdyshenkilöitä. Keräyskaudella 1.11.2023–28.2.2024 näytteitä pyrittiin keräämään kaikilta tunnetuilta lauma- ja parireviireiltä ja niitä saatiin 69 susireviiriltä 1141 kpl (2021–2022 1043). Vapaaehtoisia kerääjiä oli yhteensä 189.

Metsähanhisaaliin alalaji- ja ikäjakaumaa seurattiin kuvakeräyksellä. Saaliskuvia lähetti 21 metsästäjää yhteensä 37 hanhasta, joista 15 oli Pohjois-Suomen metsästysalueelta.

Riistatiedon määrittelyt

Tiimi koulutti lintuatlaskartoituksesta kiinnostuneita metsästäjiä ja osallistui aktiivisesti aiheeseen liittyvään viestintään. Atlasoperaation päätavoite oli kerätä tietoa riista- ja rauhoittamattomien lajien, erityisesti taantuneiden vesilintujen ja metsähanhen, pesimälevinneisyydestä. Metsästäjät kirjasivat Oma riista -palveluun noin 9 500 lintujen pesintään viittaavaa havaintoa. Havaintoja, etenkin varmoista pesinnöistä, kertyi hieman edellisvuotta vähemmän. Oma riista -havainnot tuovat merkittävään lisän lintuatlaskokonaisuuteen, koska riistalajit jäävät muissa seurannoissa vähälle huomiolle.

Tiimin jäsenet osallistuivat Suomen Lajitietokeskuksen viranomaisportaalin kehitystyön seurantakoukuihin ja hoitivat tiimille osoitetut tietopyynnöt. Tiimivastaava osallistui Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tietojärjestelmien palavereihin Kestävä riistatalous -prosessin edustajana.

Vuoden aikana laadittiin kehityssuunnitelma, jonka avulla tiimin tehtäviin lisätään riistakeskuksen paikkatietotyön koordinoivastuuta. Tavoitteena on tuottaa vapaaehtoistoimijoille ja riistakeskusalueille paikallisia, visualisoituja riistatietoesityksiä, jotka tukevat tiedon käyttöä riistanhoitoyhdistysten ja metsästyseurojen toiminnassa.

Riistakantojen verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Riistakeskus koordinoi ja kehitti hirvieläinten verotussuunnittelumenettelyjä sekä tuotti tarvittavat ohjeistot. Maaliskuussa alueelliset riistaneuvostot asettivat uudet hirvieläintavoitteet sidosryhmiä kuultuaan. Riistakeskus tuotti tukimateriaalia tavoiteasettelua varten. Hirvikantatavoitteet muuttuivat monilla hirvitalousalueilla niin, että tavoitehaarukka leveni ja tavoitteen yläraja nousi.

Riistanhoitoyhdistykset laativat verotussuunnitteluvastaavien ja hirvitalousaluesuunnittelijoiden tuella hirvieläinten verotussuunnitelmat, jotka julkaistiin Luonnonvaratieto -palvelussa. Metsästyksen jälkeän Luken arvioima hirvitiheys oli tavoitehaarukan sisällä 25 kpl, tavoitehaarukan yläpuolella 27 kpl ja tavoitehaarukan alapuolella 7 kpl hirvitalousalueista. Kannantiheys pienentyi edelliseen vuoteen nähden 13 hirvitalousalueella ja kasvoi tai pysyi samana 46 hirvitalousalueella.

Valkohäntäpeurakannan lasku jatkui tehokkaan metsästyksen seurauksena. Uusien peuratavoitteiden perusteella tiheimmillä alueilla on tavoitteena edelleen pientää peurakantaa. Osallistuttiin maa- ja metsätalousministeriön johdolla peuratilanteen seurantaan ja toimenpiteiden kehittämiseen. Edistettiin valkohäntäpeuran aiheuttamien vahinkojen vähentämistä sekä peurahavaintojen tuottamista erityisesti kevätlaskentaa edistämällä. Tarkoitusta varten kehitettiin Oma riista- palvelun ominaisuuksia.

Hirvitalousaluesuunnittelijoiden työpanos suunnattiin alueiden tukemisen sekä koulutuksen ja neuvonnan lisäksi eri kehittämishankkeisiin, kuten valkohäntäpeurakolarien ehkäiseminen -hankkeeseen, HirviDrone-hankkeeseen, Sorkka-hankkeeseen ja metsäkauriiden taajamametsästyksen edistämiseen.

Hirvien aiheuttamia metsävahinkoja korvattiin vuonna 2024 riistavahinkorekisterin mukaan 827 197 eurolla ja määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin 110 %. Maatalousvahinkoja korvattiin 109 661 eurolla ja määrä pieneni noin 31 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin 44 663 eurolla ja määrä pienentyi noin 68 % edelliseen vuoteen nähden. SRVA-kirjausten perusteella kolaritehtävien määrä tieliikenteessä oli vuonna 2024 yhteensä 1656 kpl. Valkohäntäpeurakolareita oli 5817 kpl ja metsäkauriskolareita 5263 kpl. Edelliseen vuoteen nähden hirvionnettomuuksien määrä lisääntyi noin 9 %. Peuraonnettomuuksien määrä lisääntyi noin 2 % ja metsäkaurisonnettomuuksien määrä väheni noin 4 %.

Luonnonvarakeskuksen kevään 2024 laskentojen perusteella Suomenselän metsäpeurakannan suuruus on noin 2000 yksilöä. Huonojen laskentasäiden vuoksi Kainuun osakannan laskentaa ei pystytty toteuttamaan. Palautusistutusalueiden (Seitseminen ja Lauhanvuori) osakantojen laskentaa ei myöskään toteutunut. Syksyn 2024 vasalaskennoissa Suomenselän vasaosuus oli lähes tavanomaisen suuruinen 28 %, mutta Kainuun osakannan vasatuotto pieneni erittäin jyrkästi, ollen vain 11 %. Suomenselällä on jatkettu metsäpeuran pienimuotoista metsästystä, pyyntilupia on myönnetty 18, joilla on viime vuosina pyydetty 14–16 yksilöä. Metsäpeurojen aiheuttamien liikenneonnettomuuksien ehkäisemiseksi lähdettiin suunnittelemaan ja toteuttamaan uudenlaisia varoitusjärjestelmiä.

Direktiivilajien verotussuunnittelu

Suurpetokantoja on aiemmin hoidettu lajikohtaisten hoitosuunnitelmien perusteella, mutta vuonna 2024 kannanhoidollista metsästystä koskevat oikeuskäytännöt estivät aiempien käytäntöjen mukaisen metsästyksen.

Luonnonvarakeskus arvioi Suomen susikannan yksilömäärän olleen vuoden 2024 maaliskuussa noin viisi prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Maa- ja metsätalousministeriön asettama poikkeuslupatyöryhmä selvitti vuoden aikana poikkeuslupakäytäntöjä ja keinoja, joiden avulla suurpetojen kannanhoidollista metsästystä pystyttäisiin jatkossa toteuttamaan. Suden kannanhoidollista metsästystä koskeva asetus määritteli suurimmaksi sallituksi saalismääräksi poronhoitoalueen ulkopuolella 28 yksilöä.

Karhukannan arvioitiin kasvaneen noin 20 % edellisvuodesta ja suurimmaksi sallituksi saalismääräksi asetettiin 224 yksilöä, joista poronhoitoalueen ulkopuoliseksi kiintiöksi asetettiin 154 yksilöä. Poronhoitoalueen kiintiömetsästys toteutui täysimääräiseksi ja karhuja kaadettiin 70. Poronhoitoalueen ulkopuolelle tehtiin tiukentuneen oikeuskäytännön takia vain yksi myönteinen poikkeuslupapäätös, jonka Itä-Suomen hallinto-oikeus asetti kuitenkin täytäntöönpanokieltoon.

Luonnonvarakeskus arvioi ilveskannan pienentyneen hieman. Asetuksella mahdollistettu suurin sallittu saalismäärä pidettiin edellisvuoden tasolla, 320 yksilössä. Kanta-arvion pienentyminen selittynee havaintoaktiivisuuden selkeällä laskulla. Tiukentuneen oikeuskäytännön takia yhtään poikkeuslupaa ilvekselle ei myönnetty kannanhoidolliseen metsästyksen.

Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan ahmakanta pieneni hieman, kokonaiskannan arvioitiin olevan 415 yksilön suuruinen, joista poronhoitoalueella arvioitiin olevan noin 140 yksilöä. Ahmojen poikkeuslupapyynti oli mahdollista vahinkoperusteella ja vuoden aikana myönnetyn kolmen poikkeuslupan perusteella saatiin saaliiksi kaksi ahmaa.

Euroopanmajavakannan elinalueen arvioitiin laajentuneen, mutta kannan koon pysyneen ennallaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sallittiin 495 euroopanmajavan pyynti Satakunnassa, Pirkanmaalla, Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla sekä Loimaan kaupungin alueella Varsinais-Suomessa. Direktiivilajien verotussuunnitelutiimi osallistui toimintavuoden aikaan majavakantojen hoidon ja hallintaohjelman jalkauttamiseen liittyvän kehityshankkeen suunnitteluun.

Itämerennorpan kiintiömetsästystä jatkettiin alueellisen keskeytysmetsästyksen muodossa ja metsästysvuodelle asetettiin kiintiöksi 375 yksilöä. Myös hallin metsästys jatkui alueellisten kiintiöiden puitteissa.

Kestävä metsästys

Maa- ja metsätalousministeriölle laadittiin useita esityksiä eri lajiryhmien metsästysaikojen tai saalis-kiintiöiden määrittämiseksi ja pääsääntöisesti ministeriön päätökset noudattivat riistakeskuksen esityksiä.

Taigametsähanhen metsästys mahdollistettiin seitsemän vuorokauden metsästysajalla ja yhden linnun metsästäjäkohtaisella kiintiöllä elokuussa rajatuilla alueilla Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa. Itä- ja Kaakkois-Suomessa metsähanhea voitiin metsästä loka-marraskuussa, jolloin metsästys kohdistuu tundrametsähanhiin.

Syksyn 2024 kokonaissaalis oli 402 metsähanhea. Pohjoisen alueelta pyydettiin 126 metsähanhea ja Itä- ja Kaakkois-Suomen alueelta 276 metsähanhea, joista 253 yksilöä oli tundrametsähanhea ja 23 taigametsähanhea.

Vapaaehtoistoimijat laskivat 954 kesäriistakolmiota. Kolmioaineistoon perustuen valmisteltiin maa- ja metsätalousministeriölle esitys metsäkanalintujen metsästysajoiksi. Metsäkanalintukantojen pitkäaikainen kehityssuunta on monilla alueilla kasvava tai vakaa. Kuluva vuoden kanalintutiheydet olivat keskimääräisellä tasolla, mutta joillakin lajeilla tai alueilla kannan suuruus oli viime vuosien huipputiheyksiä pienempi. Pääsääntöisesti valtaosaan Suomea voitiin esittää lintukannan tilanteeseen perustuen pitkiä metsästysaikoja.

Toimintavuoden aikana tiimin edustajat osallistuivat vesilintukantojen seurantaan sekä metsäkanalintujen säätelyn periaatteita koskeviin kehittämis- tai suunnittelutilaisuuksiin. Lisäksi osallistuttiin Pohjois-Suomen pienriistasaalista koskevan saalistiedon keräyksen suunnitteluun.

Toimintavuoden aikana laadittiin kestävä metsästystä koskeva katsaus, jossa on tarkasteltu kestävä metsästyksen periaatteita ja kestävyteen vaikuttavia tekijöitä. Tarkastelua on tehty erityisesti metsäkanalintujen ja vesilintujen kestävä metsästyksen osalta.

Riistavahinkojen estäminen

Hirvieläinten aiheuttamien metsävahinkokorvausten (996 191 euroa) määrä nousi edellisvuoteen nähden 100 %. Maatalousvahinkokorvausten (125 352 euroa) määrä laski 56 %. Suurpetojen aiheuttamien kotieläinvahinkojen (574 978) määrä laski noin 12 prosenttia.

Riistanhoitoyhdistysten Oma riista -palveluun tekemien SRVA-kirjausten mukaan hirsionnettomuuk-sien määrä (1656) nousi 9 %. Valkohäntäpeuraonnettomuudet (5817) pysyivät suurin piirtein edellisvuoden tasolla.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisyä tuettiin välittämällä syönninestoaineita metsätaloustalouteen. Suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja ehkäistiin poikkeuslupien kohdentamisella ja välittämällä sähkö- ja metalliverkkotarpeita suuriskisimmille kohteille. Maanomistajia tuettiin myös neuvonnan ja tilankäyntien muodossa.

Tiimi toimi jatkoi aktiivista yhteistyötä Ruotsin Viltskadecenterin kanssa ja osallistui Riistavahinkorekisterin jatkokehittämiseen maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston kanssa. Rekisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa ja sen tiedot otetaan huomioon suurpetojen ja hirvieläinten paikallistason verotussuunnittelussa.

Riistatalouden edistäminen

Riistatalouden edistämisen keskeinen tavoite on toteuttaa riistan elinympäristöihin liittyviä kehittämistehtäviä. Tavoite on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoja ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Hoitosuunnitelmien tavoitteita on toteutettu projektiluontoisina tehtävinä mm. hanketoiminnalla, viestinnällä, sidosryhmäyhteistyöllä sekä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön, sertifiointiin ja erilaisiin tukijärjestelmiin.

Suomen riistakeskus osallistui Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmiin, Monimetsä-hankkeeseen ja PEFC-sertifiointikriteerien päivitystyöhön. Riistametsänhoidon koulutukseen panostettiin oppilaitosyhteistyön merkeissä. Riistakeskus oli mukana Kansallisen biodiversiteettistrategian ohjaus- ja seurantatyöryhmässä, EU:n biodiversiteettistrategian kansallisten sitoumusten valmistelussa sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto -työryhmässä, jossa käsitellään maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita.

Kansalliseen vieraslajityöhön osallistuttiin Vieraslajiasian neuvottelukunnan ja vieraslajiasiantuntija työryhmien kautta.

Toimintavuoden aikana suunniteltiin Sorkkia sekametsissä -hanketta, jonka päätavoitteena on kehittää taimikonhoidon menetelmiä niin, että riistatalouden ja metsätalouden tavoitteita voidaan yhteensovittaa ilmastokestävyyden näkökulmasta. Pääkeinoina on sekametsäisyyden ja hirvieläinten talvisen ravintoresurssin lisääminen siten, että hirvieläinten aiheuttamia metsävahinkoja voitaisiin ehkäistä myös metsätalouden keinoin. Suomen riistakeskus on päätoteuttaja hankkeessa ja osakumppaneita ovat Suomen metsäkeskus ja Helsingin yliopisto. Hankesuunnittelun ohessa laadittiin kattava hirven ravintoresurssien käyttöön liittyvä kirjallisuuskatsaus hankesuunnitelman tueksi. Käynnistyessään hanke toimii vuosien 2025–2027 ajan.

Helmi-vieraspetohanke on maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriön rahoittama vieraspeto- poistohanke, joka kuuluu osaksi Helmi-elinympäristöohjelmaa. Hankkeen alkuperäisenä tavoitteena oli vieraspetoiston järjestäminen 69 erityisen arvokkaalle suomalaiselle lintuvesikohteelle. Vuoden 2024 aikana toiminta vakiintui 71 kohteelle. Riistakeskus vastaa 40 lintuveden vieraspetopyynnin järjestämisestä ja metsähallitus 29 kohteen. Hanke alkoi 1.5.2021 ja se sai jatkorahoituksen myös vuodelle 2025.

Hankkeen viisi riistasuunnittelijaa organisoivat vieraspetojen tehopyynnin omilla hoitoalueillaan ja tukevat paikallisista metsästäjistä koottujen ja koulutettujen pyyntiryhmien työtä. Turun yliopiston kanssa yhteistyössä tehtyjen supikoiraseurantojen tuloksena on havaittu supikoirakantojen huomattavaa vähentymistä kaikilla 28 seurantakohteella keväällä 2023, jolloin tehopyynnit olivat olleet käynnissä kolme vuotta. Jokaisena hankkeen toimintavuotena pyyntikohteilla on tehty Vuonna 2022 ja 2023 petopyyntityötä tehtiin pyyntikohteilla noin 50 000 tuntia talkootyötä. Supikoiria saatiin riistakeskuksen hoitoalueilla toimintavuoden aikana saaliiksi 3800 yksilöä ja koko hankkeessa yhteensä 7800 kpl. Minkkejä saatiin saaliiksi 950 kpl ja koko hankkeessa yhteensä 1700 kpl.

Taantuvien riistavesilintujen toimenpideohjelmaa ja kosteikkostrategiaa toteutettiin SOTKA-kosteikko- ja vieraspetohankkeilla sekä tärkeimmille luonnonsuojelualueille kohdistuvalla Helmi- vieraspetohankkeella. Ne perustuvat maa- ja metsätalousministeriön hallitusohjelmarahoituksella toteuttavaan SOTKA-hankkeeseen ja tiiviiseen yhteistyöhön maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön HELMI-ohjelman kanssa. SOTKA-kosteikkohankkeessa kosteikko.fi- sivu toimii hankkeen tiedonjakokanavan ja tämän lisäksi on viestitty aktiivisesti hankkeen omalla Facebook-tilillä. Maanomistajien ja metsästyseurojen kosteikkokohde-esityksiä on vastaanotettu hankkeen aikana 294 kpl ja niiden yhteispinta-ala oli noin 3350 ha.

Vuoden 2024 aikana palkattiin yksi uusi kosteikkosuunnittelija muihin tehtäviin siirtyneen tilalle. 2023–2024 hankejaksoilla valmistui 37 suunnitelmaa. Eri rahoituslähteiden kautta saatiin vuoden 2024 aikana 18 kosteikkaa, joiden yhteispinta-ala oli noin 150 hehtaaria.

SusiLIFE-hanke jatkoi kotieläintilojen tukemista susivahinkojen ennaltaehkäisyssä neuvonnalla ja välittämällä suojausmateriaaleita ja aitaravikkeita. Hanke oli yhteydessä 59 tilalliseen ja tilakäyntejä tehtiin 37:lla kohteella. Hanke käynnisti kokeilun, jossa kerätään käyttökokemusta metsästyskoirien suojaamisesta teräspiikkisten suojaliivien avulla. Liivejä testataan 200 metsästyskoiralla.

Hanke jatkoi aktiivista viestintää seminaarien, webinaarien, messutapahtumien ja kouluvierailujen muodossa. Hanketyöntekijät vastasivat toimintavuoden aikana noin 700 yhteydenottoon, jotka liittyivät yleisimmin kotieläinten suojaamiseen suurpedoilta, DNA-keräyksiin tai suurpetojen kohtaamiseen.

Hanke osallistui myös suurpetoyhdyshenkilöstrategian päivittämiseen, reviiriyhteistyöryhmien tukemiseen ja monilajisen kannanhoidon mallinnustyökalun kehittämiseen.

Sudenhoitosuunnitelman toimenpiteitä on toteutettu laajasti Susi LIFE-hankeen toimilla. Lisäksi on vakiinnutettu sudenhoitosuunnitelman mukainen käytäntö epäillyissä risteymätapauksissa yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Lisäksi yhteistyötä valvontaviranomaisten kanssa on tiivistetty ja luotu vakiintunut käytäntö tiedonjaon edistämiseksi.

Lapissa tehtävä hanketyö supikoirakannan Skandinaviaan leviämisen estämiseksi jatkui edelleen yhteispohjoismaisen rahoituksen turvin, ja toiminta-alueeseen kuuluvat myös Merenkurkku ja Ahvenanmaan rajoittuva Saaristomeri.

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

Asiakaspalvelussa vastataan riistatalouteen ja riistakeskuksen toimialaan liittyviin asiakkaiden kysymyksiin. Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakaskunnasta pääosa on metsästäjiä, mutta yhteyttä ottavat myös muut kansalaiset ja kysymysten kirjo on laaja. Tarvittaessa asiakas ohjataan muiden vastuuviranomaisten puoleen.

Asiakaspalvelu hoiti vuoden 2024 aikana puheluita lähes 2400 kpl ja sähköpostiviestejä yli 900 kpl. Yhteydenottojen määrä on suurinta huhti-toukokuussa sekä alkusyksystä uuden metsästysvuoden alkaessa. Yksittäiset tapahtumat voivat hetkittäin nostaa asiakaskontaktien määrää ympäri vuoden. Asiakaspalvelu on varautunut myös ns. maalittamisen kohteeksi joutumiseen yhteiskunnallista keskustelua herättävien tapahtumien tai riistahallinnon toimien vuoksi.

Oma riista -palvelulla on oma asiakaspalvelunumero ja -sähköposti. Oma riista -helpdeskin työkenteli vuonna 2024 viisi hirvitalousaluesuunnittelijaa. He osallistuvat myös Oma riista -palvelun kehittämiseen ja testaamiseen sekä kouluttavat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia.

Asiakaspalvelu on tukenut Oma riista -helpdeskin toimintaa vastaamalla sen ylivuotopuheluihin. Vuoden 2024 aikana aloitettiin suunnittelu asiakaspalvelun ja Oma riista -helpdeskin palveluiden yhdistämiseksi.

Metsästäjäpalvelut

Metsästäjäpalveluiden avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset sekä riistanhoitomaksun maksaneet metsästäjät. Suuri asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Tässä tarkoituksessa mm. osallistuttiin opettajille tarkoitetuille Educa-messuille.

Osaprosessissa huolehditaan metsästäjien juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettisia koulutusmateriaaleja vastuullisuuden eri aiheista. Koulutusmateriaaleja ylläpidetään ja julkaistaan Riistainfo-sivustolla, jota ylläpidettiin päivittäen tietoja mm. lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista. Koulustoittoiminnassa ja viestinnässä otettiin huomioon eettisen ja kestävän metsästyksen harjoittamiseksi tarpeelliset näkökulmat ja niitä tuotiin esiin metsästäjille suunnatuissa koulutusmateriaaleissa sekä tiedotteissa ja lehtiartikkeleissa. Metsästyksen turvallisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota järjestetyissä koulutuksissa, viestinnässä sekä verkkosivuilla.

Vastuullisen vesilinnustajan aihepiirin videokuvaukset aloitettiin ja hankittiin paljon uutta kuvamateriaalia muun muassa turvallisuus- ja ampumarjoitteluaiheista.

Metsästäjätutkintojen yhteydessä riistanhoitoyhdistysten toimesta jaettavan Uuden metsästäjän esitteen saatavuutta edistettiin.

Toteutettiin Metsästäjän oppaan 60-vuotisjuhlapainoksen jälkeinen Metsästäjän opas, johon lisättiin tietoiskusivut kirjan loppuun uudelle metsästäjälle olennaisimmista muistettavista asioista.

Sähköiseen järjestelmään perustuvan metsästäjätutkinnon uudistamishankkeen valmisteleviin töihin osallistuttiin ja aloitettiin uusien tutkintokysymysten valmistelu.

Tuettiin riistanhoitoyhdistyksiä Uuden metsästäjän koulutuksen toteuttamisessa. Järjestettiin aiheesta valtakunnallinen koulutusinfo riistanhoitoyhdistysten hallituksen jäsenille. Koulutus on vakiintunut Tampereen seudulla vuosittain järjestettäväksi.

Julkaistiin Metsästyksenjohtajien koulutuspaketti vuodelle 2024.

Oltiin aktiivisesti mukana valmistelemassa verkkosivustouudistuksen määrittelyjä.

Yhteistyössä viestinnän kanssa edistettiin edelleen lyijyttömien ammusten käyttöönottamista sekä hetitappavien rautojen oikeaa käyttöä.

Oma riistan käyttöönottoon ja ominaisuuksiin liittyvät opastusvideot ja käyttöohjeet julkaistaan Riistainfon Oma riista -ohjeet -osiossa.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Rhy-tuen osaprosessi toteuttaa osaltaan riistahallintolaissa riistakeskukselle tehtäväksi säädettyä riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemista ja ohjaamista. Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien kouluttaminen ja tukeminen sekä toiminnan kehittäminen on rhy-tuen keskiössä. Toiminnanohjaajien ammattiosaamista on tuettu lähi- ja etäkoulutuksella ja henkilökohtaisella neuvonnalla.

Toiminnanohjaajan työvälineiden kehittämistä ja kouluttamista on jatkettu Oma riista -palvelun sähköisten maksutoimintojen (ampumakoe ja metsästäjätutkinto), sekä sähköisen tutkinnon alustan osalta. Aiemmin toimintansa aloittaneita yhdistyneitä riistanhoitoyhdistyksiä ohjattiin ja neuvottiin etenkin toiminnanohjauksen, hallinnon ja talouden tehtävissä ja kehittämisessä. Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoista yhdistymistä on edelleen tuotu esille mahdollisuutena kehittää toimintaa. Vuoden 2025 alusta aloitti uusi suurempi Keski-Karjalan rhy, johon aiemmin yhdistyneiden Kesälahden ja Kiiten lisäksi nyt yhdistyi Rääkkylän rhy.

Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin tehtiin valmiit malliesityslistat ohjeineen ja ohjeistuksineen. Samoin tehtiin malliesityslistat ohjeistuksineen riistanhoitoyhdistysten aluekokouksia varten aiempien vuosien tapaan.

Korona-ajan myötä käyttökelpoiseksi koulutus- ja neuvottelumuodoksi ovat vakiintuneet lähikoulutusten lisäksi etätilaisuudet. Etäyhteys ei kaikilta osin sovi riistanhoitoyhdistysten toimijoille tarkoitettujen koulutus- ja neuvottelutilaisuuksien järjestämiseen, vaan on ollut tarpeen järjestää osa tilaisuuksista lähikoulutuksina. Teams- ja lähikoulutuksia rhy:iden toimijoille on pidetty useita:

- Nuorisotyötä on tuettu toiminnanohjaajille suunnatuin Seppo-pelialustakoulutuksin yhteistoiminnassa metsästäjäpalveluiden kanssa

- Rhy-tukitiimin jäsenet ovat osallistuneet puheenvuoroihin neuvottelupäiviin ja alueiden omiin koulutusiltoihin

Palvelujen ja viestinnän yhteistyötä on vuoden kuluessa kiinteytetty. Riistanhoitoyhdistyksiä ja toiminnanohjaajan työtä tehty näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja Metsästäjä -lehteen on perustettu uusi aukeaman palsta, jossa kerrotaan rhy-toiminnasta ja sen merkityksestä.

Uusille toiminnanohjaajille tarkoitettu viikonlopun mittaiselle toiminnanohjaajien peruskurssille Tampereella osallistui 26 uutta, jo aloittanutta tai vasta aloittelevaa, toiminnanohjaajaa ympäri Suomen. Tilaisuudessa uusille toiminnanohjaajille annettiin kattava kuva riistahallinnosta ja etenkin riistanhoitoyhdistyksen sekä toiminnanohjaajan roolista riistahallinnon keskeisenä toimijana.

Riistanhoitoyhdistysten toimintasuunnitelmiin kirjattuja koulukäyntejä ja nuorisotapahtumia tuettiin kouluihin vietävällä materiaalilla.

Rhy-tuki ja metsästäjäpalvelut pitivät esillä mahdollisuutta käyttää Seppo -pelialustaa nuorisotyön välineenä. Seppo on sähköinen alusta, joka on suunniteltu mobiiliin oppimiseen ja koulutukseen kaikilla kouluasteilla käytettäväksi. Alustalle voidaan luoda peli mihin tahansa ympäristöön, myös ulkona GPS-karttaa käyttäen, ja siinä voidaan käyttää omia kuva-, video- ja äänimateriaaleja. Pelaajat ratkovat tehtäviä mobiililaitteita käyttäen. Lisenssi jatkuu vielä seuraavat 2 vuotta.

SRVA-koulutusmateriaalia riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-avun ja poliisin toiminnan kehittämiseksi taajamahirvieläintehtävissä on ollut saatavissa rhy:iden omiin koulutustilaisuuksiin ja sitä on alueilla käytetty myös riistakeskuksen toimesta.

Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän määrärahan avulla NSF-Telecomin operoima SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän palvelu on ollut maksutta poliisin ja riistanhoitoyhdistysten käytössä. Järjestelmän kautta välitettiin yli 14 000 SRVA-tehtävää. Järjestelmä kilpailutettiin juuri uudelleen ja NSF-Telecom jatkaa toimijana seuraavat 3 vuotta.

Suomen riistakeskus kerää tietoa SRVA-tapahtumista omaan sähköiseen asiointipalveluunsa Oma riistaan. Tietojen keräämisen tekevät riistanhoitoyhdistysten SRVA-toimijat. SRVA-tietoa riistaeläinnettomuuksista julkaistaan myös avoimena datana, jota on mahdollista noutaa rajapinnan kautta. Avoin datan siirrossa tarvittava rajapinnan määrittelydokumentti löytyy Suomen riistakeskuksen avoin data -sivulta.

Oma riistan SRVA-raportointi yhdessä hälytyspuhelinjärjestelmän tuottaman datan kanssa antaa kokonaiskuvan riistanhoitoyhdistysten organisoimasta SRVA-vapaaehtoistoiminnasta. SRVA-tapahtumista tehtiin 14 723 kirjausta vuoden 2024 aikana.

SRVA-toimintaa tuetaan erityisesti niillä alueilla, joilla tehtäväkuorma on suuri. Tätä varten haettiin ja saatiin ministeriöltä rahoitusta rhy:ille osoitettaviin lämpökameroihin, joita hankittiin kaikkien sellaisten rhy:iden käyttöön, joiden vuotuinen SRVA-tapahtumamäärä oli 70 tai enemmän (v. 2022 tilaston mukaan).

Osaprosessissa toimivat valtakunnallisissa tehtävissä rhy-koordinaattori ja SRVA-vastaava. Riistanhoitoyhdistyksiin tuki jalkautuu pitkälti aluetoimistojen toimihenkilöillä olevien rhy-tukiroolien kautta.

Hyvinvointia riistataloudesta

Hyvinvointia hirvieläimistä 2022–2024-hanke saatettiin loppuun. Hanke oli HRT:n koordinoima ja muodostui useasta osahankkeesta, joissa kehitettiin metsästyseurojen yhdistystoimintaa ja metsästysohjausta sekä kartoitettiin kaupallisen metsästyksen uhkia ja mahdollisuuksia. Tämän lisäksi selvitettiin metsästäjäjämiinien taustatekijöitä Turun yliopiston avulla ja tuotettiin työkalu hirvieläinkantojen hyötyjen ennustamiseen Jyväskylän ammattikorkeakoulun avulla. Hankkeessa tuotettiin monenlaista neuvontamateriaalia erityisesti metsästyseurojen käyttöön ja nämä löytyvät riistakeskuksen verkkosivuilta. Hankkeessa pidettiin myös useita webinaareja, jotka keräsivät useita satoja osallistujia.

Rakkaudesta riistaruookaan -hanke käynnistyi vuoden 2024 alussa, kun Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi hankkeelle yhteensä noin 250 000 euroa. Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä Novida koordinoi hanketta ja riistakeskuksen Hyvinvointia riistataloudesta -osaprosessi tukee sitä substanssiosuutuksellaan. Hankkeen yhteistyötahot ovat riistakeskuksen lisäksi Salonseudun koulutuskuntayhtymä SSKKY, Axxell Brusaby/Kemiön kunta ja Raision seudun koulutuskuntayhtymä RASEKO.

Riistakeskus osallistui hankkeen tapahtumiin ja sillä on edustaja hankkeen ohjausryhmässä. Hanke etsii uusia toimintamalleja siihen, miten metsästyseurat voisivat myydä riistalihaa jalostajille ja ravintolasektorille ja miten ruokapalveluiden tuottajat voisivat tarjota riistalihaan liittyviä elämyksiä kuluttajille. Hankkeen tarkoituksena on parantaa kuluttajien tietoutta riistalihaan käytettävyydestä ja saatuudesta. Pyrkimyksenä on muuttaa ihmisten mielikuva ”haittaeläin”-näkemyksestä liiketaloudellisesti merkittävään lähiruokamahdollisuuteen. Hanke toimii Varsinais-Suomessa.

Suhtautuminen metsästykseseen, hirvieläimet indikaattorina 2024–2026 -hanke käynnistyi toimintavuonna. Hankkeessa analysoidaan yhteiskunnan suhtautumista metsästykseseen, selvitetään, miten media on uutisoinut hirvieläimistä ja millä tavalla metsästäjien kannattaisi viestiä metsästyksestä, jotta yhteiskunnan suhtautuminen pysyisi myönteisenä. Hankkeessa selvitetään myös, miten kaupallinen

riistatalouden tasoa olisi mahdollista pitää riittävän korkealla koskien eettisyyttä, kestävyyttä ja kuluttajansuojaa.

Metsästysseurat ja -seurueet ovat avainasemassa riistakantojen hoidossa. Siksi on tärkeää kartoittaa seurojen ja seurueiden kaupallisen toiminnan valmius ja mitkä tekijät edesauttavat kaupallista toimintaa sekä tekijät, jotka koetaan haasteellisina. Tämän lisäksi analysoidaan, millaisia hirvieläinkantoja tarvitaan, jotta nykyinen metsästysseuratoiminta pysyisi toimintakelpoisena. Hankkeen yhteistyötahot ovat Turun yliopisto, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti ja kauppakorkeakoulu Hanken.

Metsästysmatkailun edellytykset - ideasta kannattavaksi ja vastuulliseksi liiketoiminnaksi 2024–2026 -hanke käynnistyi. Hanke on Jyväskylän ammattikorkeakoulun koordinoima ja riistakeskuksen osaprosessi tukee hanketta substanssiosaamisellaan. Riistakeskus ei ole mukana jakamassa maa- ja metsätalousministeriöltä saatua hankerahoitusta, vaan tukee hanketta osoittamalla sille työaikaa ja on mukana hankkeen ohjausryhmässä.

Hankkeen tavoitteena on, että riistan taloudellinen hyödyntämistä nousee palveluntuottajien, maanomistajien sekä metsästysseurojen kehittyvän liiketoimintaosaamisen sekä sen myötä lisääntyvän palvelutarjonnan avulla. Lisäksi metsästysseuroihin kuulumattomien metsästäjien metsästysmahdollisuudet paranevat palvelutuotannon kasvaessa. Vaikka arvontuotanto keskittyy pääosin metsästysmatkailuun, on riistasta saatavalla lihalla merkittävä osuus riistasta saatavan kokonaishyödyn näkökulmasta. Pohjoismainen yhteistyö nimeltä Nordsam jatkui ja vuoden 2024 aikana järjestettiin Suomessa kokous, johon osallistui 1–3 henkilöä jokaisesta osallistujaorganisaatiosta. Kokouksen teemana oli yhteiskunnan suhtautuminen metsästyksen, sorkkaeläinten ravintoresurssit ja sorkkaeläinhallinnon sähköistäminen. Osaprosessi koordinoi yhteistyötä Ruotsin Naturvårdsverketin, Ruotsin Skogsstyrelsenin, Norjan Miljødirektoratetin, Norjan Statskogin ja Suomen metsäkeskuksen kanssa maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä. Yhteistyön tavoitteena on jakaa tietoa ja kokemuksia, herättää ajatuksia ja ideoita sekä lisätä yhteistyötä koskien hallintoa ja tutkimusta Pohjoismaiden valtiollisissa riista- ja metsäorganisaatioissa.

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvoa esiteltiin kaikessa riistakeskuksen viestinnässä. Riistatalouden hyvinvointivaikutusten edistäminen laajoilla valtakunnallisilla hankkeilla on tukenut riistatalousverkostojen syntymistä ja edistänyt riistaresurssin aiheuttamaa yritystoimintaa ja muuta toimeliaisuutta maaseudulla ja maaseutumaisissa ympäristöissä. Aiemmat selvitykset ovat osoittaneet, että metsästäjien metsästyksen käyttämä vuotuinen rahamäärä on noin 230 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset noin 3 000 htv. Edellisten jatkoksi toteutettu Riistan arvo -selvitys antoi metsästyksen kokonaisbruttoarvoksi 403–705 miljoonaa euroa. Metsästyspäivien nettokokonaisarvoksi muodostui 170–242 miljoonaa ja riistanhoidon 123–180 miljoonaa euroa. Alempien tiheystavoitteiden takia hirvi- ja valkohäntäpeurasaliitit pienenevät, ja sorkkaeläinmetsästyksen laskennallinen arvo laskee metsästyskaudella 2023–2024 149 miljoonaa euroon. Arvosta 40 % on riistalihan arvoa ja 60 % elämysarvoa. Parissa kymmenessä vuodessa arvo on laskenut noin 140 miljoonalla eurolla (kausilla 2002–2003 arvo oli 286 ja 2003–2004 288 miljoonaa euroa.)HRT-tiimi, johon kuului yhdeksän henkilöä, kokoontui kerran kuukaudessa. Vuoden 2024 hankkeiden yhteistyötaho-organisaatioissa oli yhteensä 30 henkilöä, joiden kanssa koordinoitiin toimintaa säännöllisesti. Pohjoismaista yhteistyötä ylläpidettiin kymmenen henkilön kanssa.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelujen tehtävänä riistakeskuksessa on luoda edellytykset ydinprosesseille mahdollisimman tehokkaasti toteuttaa operatiivisia tehtäviään. Toimintaresursseja on aiemmin siirretty johdonmukaisesti tukipalveluista ydinprosessien käyttöön, mutta tukihenkilöstön minimitaso on saavutettu ja kattoman toiminnan turvaamiseksi resursseja joudutaan lähiaikoina jopa lisäämään. Tehostamistavoitteita toteutetaan henkilöstölinjauksilla, kouluttautumismahdollisuuksilla, joustavilla tietojärjestelmäratkaisulla. Riistakeskuksen sisäisten ratkaisujen lisäksi tehostamismahdollisuuksia haetaan selvittämällä ja toteuttamalla yhteistyömahdollisuuksia muiden hallinnonalan laitosten kanssa.

Toimintavuonna mahdollistettiin teknisillä ratkaisulla edellytykset toimipaikkariippumattomalle työtavalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatioissa. Yhtenäinen omassa hallinnassa oleva

toimiva infra mahdollisti etänä työskentelyn sekä lähes normaalitilanteen mukaisen toiminnan ja aikaansaavuuden kuluneena vuonna lähes ilman minkäänlaisia tuotannollisia katkoja.

Informaatiopalvelut

Riistakeskus toimii arkistolaitoksen sähköisen arkistoinnin luvan puitteissa ja näin ollen kaikki riistakeskuksessa arkistoitavat asiakirjat on arkistoitu vuodesta 2020 alkaen vain sähköisessä muodossa.

Varasto- ja logistiikkapalvelut tuotettiin edelleen ulkoistettuina Booky.fi Oy:n toimesta. Palvelun kilpailuttamisen ja sopimuksen ehtojen tiukentamisen jälkeen aiemmin ilmenneet puutteet ja viiveet toimistusten suhteen ovat käytännössä loppuneet. Palvelutasosopimuksessa on varmistettu aiempaakin paremmin riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen riittäväällä tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännösvastaavalle, joka hoitaa suurimman osan käännöksistä itse tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Suuremmat käännökset hoidetaan riistakeskuksen ulkopuolella kilpailutettuna alihankintana. Toimintavuonna käännettätiin 75 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuksen sisäisenä työnä toteutettiin 39 erillistä käännöstä. Käännökset tehtiin lähes ainoastaan suomesta ruotsiin. Käännöstoimintaan vaikuttavat nyt myös luovan tekoälyn tuomat mahdollisuudet. Tekoälyn ehdottamat tekstit tulee kuitenkin käytännössä aina tarkastuttaa käännösvastavalla. Käännöstuen osaprosessi ei kuitenkaan tuota Jägaren -lehden käännöstä, vaan siitä vastaa Metsästäjä -lehden toimitus.

Infrastruktuuripalvelut

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan ja tukipalvelun rooli suhteessa muihin prosesseihin. Tietojärjestelmätuen osaprosessin tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjestelmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista tai päällekkäisiä rakenteita ei pääse eri prosessien palvelujen osalta syntymään. Kokonaisuuden tulee pysyä hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tietohallintostrategisten linjausten raameissa. Toteutettavien järjestelmäominaisuuksien tulee lisätä tuottavuutta ja prosessien nopeutta sekä vapauttaa mahdollisuuksien mukaan manuaalisesta työstä. Tietojärjestelmätuen asiantuntijat toimivat tuoteomistajina riistakeskuksen osalta ja tuottavat alihankkijalla ydinprosessien määrittelemät ominaisuudet tarvittaviin järjestelmiin. Oma riista -palvelua kehitetään Kanban -menetelmää lähes täysinmittaisesti hyödyntäen.

Oma riista -kehittämistyön tuloksena on syntynyt tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo tietoekosysteemin eri toimijoiden tuottamaa riista- ja asiakastietoa yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä. Niin sanottujen vapaaehtoisten riistatietojen siirto automaattisia rajapintoja hyödyntämällä muuttui suostumuksenvaraiseksi vuoden alusta 2024 tiedonhallintalain astuessa täysin voimaan. Erillislainsäädännön puuttuessa otettiin käyttöön näkyvä suostumusmenettely, jossa henkilö voi kieltää tallentamiensa vapaaehtoisten tietojen siirrot automaattisen rajapinnan kautta. Tähän mennessä vapaaehtois pohjaisten tietojensa siirron on hyväksynyt 179 194 ja kieltänyt 453 henkilöä.

Oma riista -palvelussa haetaan lähes kaikki riistakeskuksen myöntämät lupatyypit, tallennetaan saalisilmoitukset, tehdään metsästyksenjohtajien ilmoitukset, voidaan kerätä seurojen saalis- ja riistanhoitotietoja sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto- ja mobiiliominaisuudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Suomi.fi -tunnistautumispalvelun avulla. Oma riista -kirjautumismoduli on käytössä myös useissa muissa riistakonsernin palveluissa.

Vuonna 2024 jatkettiin edelleen lupatoimintojen jatkokehitystä siten, että kommunikointi luvanhakijoiden ja riistakeskuksen välillä virtaviivaistui entisestään. Kaikki tarpeelliset toiminnot voidaan tehdä järjestelmässä ja tarkentaa keskusteluominaisuuden avulla, eikä erillistä sähköpostiliikennettä tarvita.

Oma riistan uuden rekisteröitymistoiminnon ja AWS-palvelinratkaisun auditointi toteutettiin keväällä 2024. Sen esiin nostamat muutamat seikat analysoitiin ja tarvittavat korjaukset toteutettiin vuoden aikana. Palvelun koodin päivitys uudella teknologialla aloitettiin. Valmiutta jopa pienriistan saalis-tiedustelun toteuttamiseksi Oma riistan kautta edistettiin.

Oma riistaan tuotettiin riistanhoitomaksun maksamisominaisuus sekä ampumakokeen maksamisominaisuudet, jotka mahdollistavat myös muiden rhy:ille kohdistuvien maksujen toteuttamisen Oma

riistassa maksettaviksi. Metsästäjäututkinnon sähköistämishankkeessa toteutettiin jo kevätpuolella tutkinto edeltävien toimien osalta ja loppusyksyllä myös itse tutkintoon liittyvät ominaisuudet.

Vuoden 2024 aikana lähdettiin toteuttamaan myös ennakoivasti riistakameratoimintoja, jotka tähtäävät kantojenarvioinnin uusien haasteiden kohtaamiseen ja entistä kattavampien mahdollisuuksien haltuun ottoon tekoälyä ja hahmotunnistusta hyödyntäen. Tarkoituksena on luoda mahdollisuus ohjata miljoonat vuosittain yksittäisille tileille ja palveluihin kertyvät kuvat Oma riista -palvelun kautta tutkimuksen käyttöön ja hahmotunnistettaviksi ja sitä kautta kannanarviointien materiaaliksi.

Metsähallituksen kanssa synkronoitiin vuoden aikana hirvieläinten eri lupahakuihin liittyviä toiminnallisuuksia edelleen. Valtionmaiden kartta-aineistoihin liittyvät ongelmat ovat selkeästi helpottuneet. Karttageometrioihin liittyvät seikat aiheuttavat kuitenkin melkoisesti työtä ja selvittelyä riistakeskuksen osalta.

Metsästäjärekisteri toimii integroituna Oma riista -palveluun. Näin metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan. Myös tiedot ampumakokeen suorituksesta siirtyvät Metsästäjärekisteriin.

Tietojärjestelmätuki käsittelee myös mahdolliset tietoturvapoikkeamat. Kuluneelle vuodelle ei kirjattu yhtään tietoturvapoikkeamaa. Kriittisten verkkoyhteyksien keskeytysten lukumäärä oli yksi ja täten kriittisten palveluiden keskeytystenkin määrä oli yksi. Verkkoyhteydet olivat poikki kolme tuntia.

Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon roolit on keskitetty seitsemälle henkilölle, jotta ydintoiminoille saadaan vapautettua resursseja ja ulkoiset rekrytoinnit on voitu tehdä ydinprosesseille. Sisäisten palvelujen rooleja on voitu kierrättää siten, että tapahtuneet eläköitymiset eivät ole aiheuttaneet välittömiä rekrytointitarpeita sisäisille palveluille ja taloushallinnon roolit on tähän asti saatu hoidettua aiempaa pienemmällä henkilöstöllä. Laskujen vastaanotto ja kierrätys ovat toimineet syksyyn 2024 saakka ulkoistettuina. Loppuvuonna 2024 kyseiset toiminnot otettiin takaisin omaan hoitoon kustannussäästöjen puitteissa.

Riistakeskuksen työehtosopimuksen kaksivuotinen kausi alkoi 1.2.2023 ja irtisanottiin joulukuussa 2024. Uudet neuvottelut alkoivat vuoden 2024 puolella ja jatkunevat vuoden 2025 puolella.

Työtuntien kirjaaminen Suomen riistakeskuksessa tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärä ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kahteen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee kuvaajasta sivulla 40. Työtuntien kokonaiskertymän seurantaä käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana julkaistiin yksi EU-tason hankintailmoitus ja seitsemän kansallista hankintailmoitusta. Lisäksi tehtiin useita kansallisen kynnsarvon alittavia hankintoja, joista osa suorahankintoina.

Organisaation kevätpäivät pidettiin Hämeenlinnassa ja Talvipäivät risteilyllä Tukholmaan. Kehityskeskustelut pidettiin keväällä läsnä- ja syksyllä etämuodossa.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 taulukossa 3.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

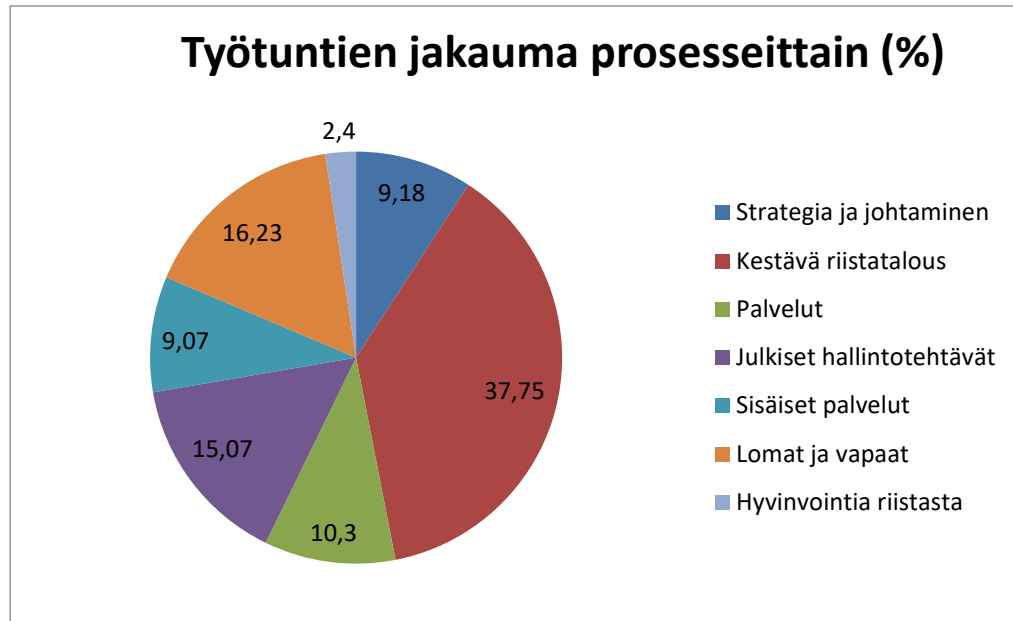
Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kuluneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 2 ja tuottavuuden taulukosta 5.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (163 942 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2024 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2024 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	408 663	366 433	112 %
JHT-toiminnot	285 052	1 052 675	27 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	242 856	51 926	468 %
Palvelutuotteiden myynti	198 740	177 478	112 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja ostopalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) suorittemaksuihin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain

8 §:n nojalla. Osassa JHT-toimintoja on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut voisivat nousta mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa lupahallinnon suoritteista ja muut JHT-tehtävät on säädetty maksuttomiksi.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 134 %. Toiminto tuotti ylijäämää palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen kustannusten pienenemisen ja uuden Metsästäjän oppaan myynnin pysyttyä lähellä pitkän aikavälin keskimääräistä myyntiä vastaavaa tasoa.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja jakautuminen rahoituslähteittäin esitetään liitteen 1. taulukossa 4. Työpanoksen toteutunut jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2015–2024 ilmenee kaaviosta 3.

Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen.	4
--	---

Hankkeiden suuren määrän johdosta määräaikaisen henkilöstön joukko on ollut edelleen mittava. Pe-rehdyttäminen ja hankehallinnon järjestäminen on työllistänyt selvästi aiempaa enemmän. Lisäksi eläköitymisten seurauksena on jouduttu roolituksia ja tiimirakenteita kehittämään. Nämä ovat muodostaneet uusia haasteita sekä niin henkilöstöhallinnossa kuin substanssitoiminnoissakin.

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallinnon ja valtionhallinnon muutokset sekä digitalisaatio edellyttävät henkilöstöltä valmiutta osaamisen uudelleen suuntaamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä aluetehtäviä lukuun ottamatta voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.
- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntijaroolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Uuden osaamisen hankkiminen tapahtuu 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttautumisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydintoimintojen tietojärjestelmien kehityksen jatkamista työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoosella toimintaohjelmalla.
- Tavoitteena on onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Suomen riistakeskuksessa noudatetaan työn vaativuuteen perustuvaa palkkausjärjestelmää.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätyö vakiintunut työtapa rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2024 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteuttajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä. Vuoden 2024 alkupuolella päätettiin vuoden 2023 työhyvinvointikyselyn tulosten ja vuoden 2023 kehittämissuunnitelman pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2024 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteistyönä.

Vuoden 2024 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

- Yhteishengen parantaminen – me riistakeskuslaiset
- Tiedonkulun kehittäminen ja henkilöstön osallistaminen toimintojen kehittämisessä

o Jaksava, motivoitunut ja hyvinvoiva työntekijä

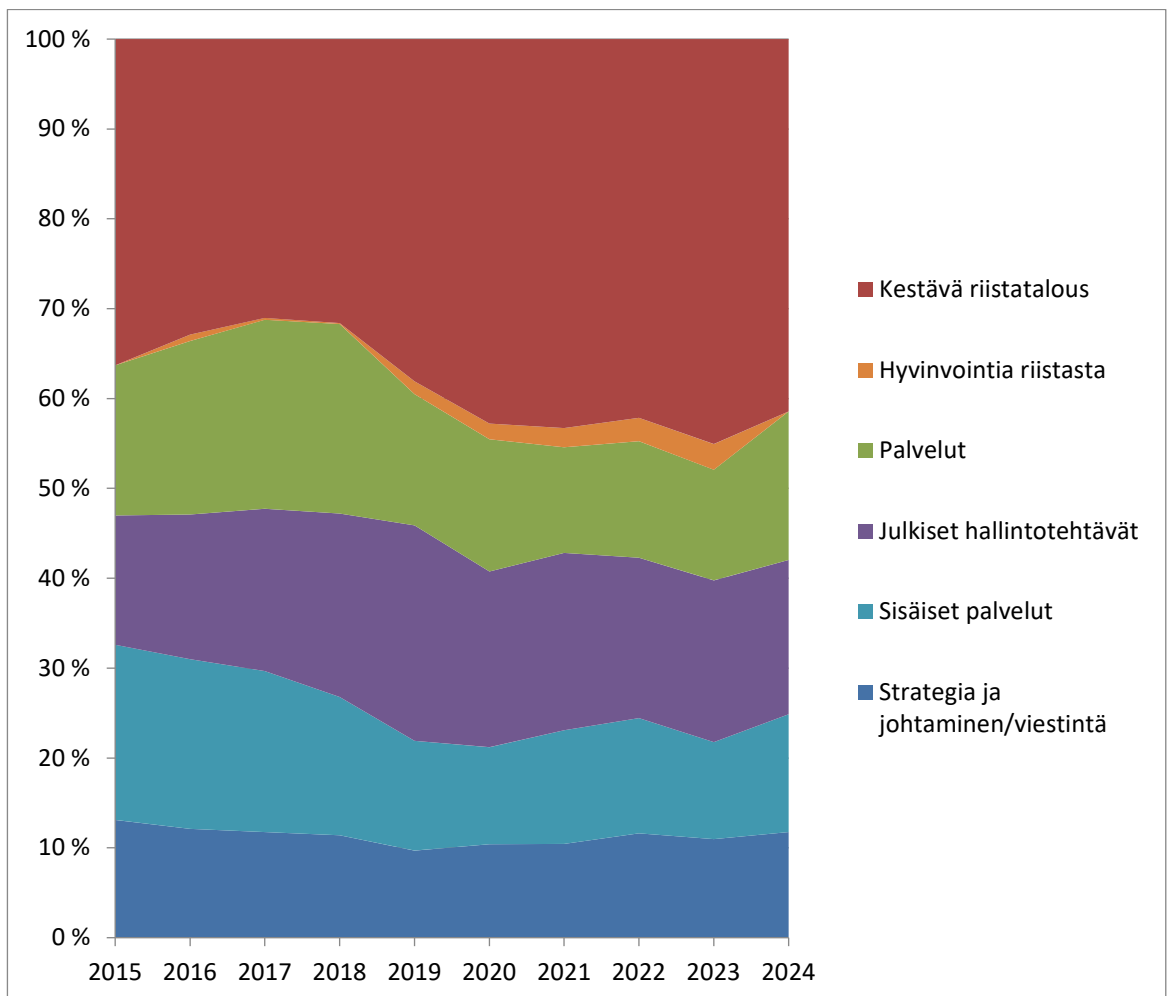
Päätavoitteet olivat koronan jälkeisen ajan ja lisääntyneen etätyön tuomien lisääntyneen yhteisöllisyystarpeen täyttämisen sekä tiedonkulun ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen. Viimeksi mainitun osalta käytettiin Toyme -sovellusta erilaisia sisäisiä ilmoituksia ja aloitteita varten. Samassa sovelluksessa on myös Ilmoittajansuojeludirektiivin edellyttämä ns. Whistleblower -ilmoitus väärinkäytösten ilmoittamista varten. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2025 tuotetaan 2023 toteutetun kyselyn tulosten sekä vuoden 2024 aikana esille tulleiden tarpeiden pohjalta lisäten siihen työhyvinvointitiimin ehdottamia tavoitteita. Seuraava työhyvinvointikysely toteutetaan 2025.

Työhyvinvointi-indeksi oli viimeisen kyselyn perusteella hieman laskenut ja mutta indeksiluku 14,4 oli edelleen selkeästi valtakunnan keskiarvon yläpuolella! Mitä ilmeisimmin etänä tehtävä työ onnistuu riistakeskuksessa, ja organisoituminen sekä työvälineet ovat tukeneet pandemia-ajan ja sen jälkeistä työntekoa. Samansuuntaisena indikaattorina voidaan pitää myös sairauslomien määrää, joka yleisestä trendistä poiketen on ollut riistakeskuksessa vähenevä.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR-järjestelmä Sympassa. Kehityskeskusteluissa tarkastetaan roolien vaatimukset ja ajantarve normaalikäytännön mukaisesti. Lisäksi sovittiin työntekijäkohtaisesti työehtosopimuksen mukaisten TYHY-tuntien tekemisestä. Vuonna 2024 voitiin edelleen sovittua 16 TYHY-tuntia käyttää työkykyä tai riistakeskuksen toimintaedellytyksiä edistävään toimintaan.

Kaavio 3: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2015-2024) kohdentuminen.

Toiminnot ovat pääosin säilyttäneet suhteellisen osuutensa. Hanketoiminnan laajuus näkyy kestävästä riistatalouden osuudesta suurena osuutena. Hyvinvointia riistataloudesta -läpileikkaava toiminto siirtyi Palvelut -prosessin alle. Näin ollen Palveluiden osuus on kasvanut. Julkisten hallintotehtävien osuus työkäytöstä on hieman vähentynyt tehostuneen teknologian ansiosta.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 82 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 69 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 13 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 4.

3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS

Suomen riistakeskus on sitoutunut YK:n kestävästä kehityksestä tavoitteisiin ja toiminnan vastuullisuudesta raportoidaan valittujen toiminnan kannalta keskeisimpien tavoitteiden mukaisesti.

Suomen riistakeskus edistää vapaaehtoisvoimin tuotetun riistatiedon käyttöä metsästyksen kestävyden varmistamisessa yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen ja Maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Roolijako on toimiva, riistakeskus tukee ja aktivoi vapaaehtoisia riistanlaskijoita hankkimaan pitkäaikaisia kannanseurantatietoja kattavasti eri lajiryhmistä ja riippumaton tutkimus tekee riistakanta-arviot, joiden perusteella metsästystä ohjataan joustavasti ja ajantasaisesti.

Riistakeskuksen toimihenkilöt osallistuvat riistatalouden paikallisyhteisöjen (metsästysseurat ja riistanhoitoyhdistykset) tavalla, joka mahdollistaa vapaaehtoistyön ja tutkimuksen tukemisen ja osaltaan pitää yhteisöjä aktiivisina etenkin maaseudulla.

Riistatalous edistää terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla liikunnallisia harrastusmahdollisuuksia sekä henkistä virkistytymistä luonnossa. Metsästys on Suomessa monesta Euroopan maasta poiketen säilynyt koko kansan harrastuksena, mikä osaltaan vähentää eriarvoisuutta ja luo harrastusmahdollisuuksia myös haja-asutusalueille. Metsästysmahdollisuuksien turvaaminen kaikille saattaa tulevaisuudessa muuttua entistä haasteellisemmaksi, koska uudet metsästäjät tulevat usein kaupungeista, joiden läheisyydessä on vaikea löytää kysyntää vastaavia metsästysmahdollisuuksia.

Riistanliha on saavuttanut suuren suosion ja hyväksynnän vastuullisena elintarvikkeena, jonka tuotanto ei lisää kasvihuonepäästöjä. Kestävä riistatalous pyrkii edistämään niin maa- kuin vesiekosysteemienkin kestävästä ja vastuullista käyttöä, mikä ilmenee myös Suomen riistakeskuksen luonnonhoitotavoitteissa.

Riistakeskuksessa nähdään kumppanuudet niin eri talouden sektoreiden kuten maa- ja metsätalouden sekä riistanhoidon välillä kestävästä kehityksestä edellytyksinä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan Suomen riistakeskus toimii vastuullisesti. Lupahallinnossa erilaisen intressien huomioon ottaminen ja yhteensovittaminen on vaativaa ja edellyttää erityistä ammattitaitoa sekä kokonaisvaltaista katsantokantaa. Kannanhoidollisia ja vahinkoperusteisia poikkeuslupia sekä muita lupia käsitellessään riistakeskus joutuu ottamaan huomioon voimassa olevan lainsäädännön lisäksi alati muuttuvan oikeuskäytännön sekä myös yhteiskunnan ja monilajisen riistatalouden tarpeet. Vastuullisuuteen kuuluu myös hakemusten käsittelyn nopeus taloudellisten vahinkojen rajoittamiseksi tai jopa kansalaisten turvallisuuden varmistamiseksi.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulossopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

<ul style="list-style-type: none"> • Riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja toiminnanohjauksen kehittäminen. Kannustaa riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoiseen yhdistymiseen ja toiminnanohjauksen ammattimaistamiseen. Hallinnollisen taakan ja byrokratian keventäminen ja vapaaehtoistoimijoiden resurssien keskittäminen strategiaan ydintehtäviin. • Riistakantojen seurantojen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen, jotta turvataan tutkimuksen uudelleen suuntaamisesta huolimatta riittävä tietotaso riistapoliittisen päätöksenteon pohjaksi. 	<p>3</p> <p>4</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Riistahallinnon digitalisointi jatkuu <i>julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian mukaisesti</i>. Tavoitteena ovat asiakkaille sujuvat ja kattavat digitaaliset palvelut, jotka samalla mahdollistavat riistakonsernin resurssien keskittämisen ydintehtäviin sekä kustannustehokkaan prosessimaisen alueille hajautetun toiminnan. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä. 	<p>4</p>

Vapaaehtoisten yhdistymisten tahti ei ole ollut kovin nopeaa, mutta neuvotteluja on käynnissä useilla tahoilla ja myös uusia isoja yhdistymisiä odotetaan tulevaisuudessa.

Riistakonsernin digi-ekosysteemin kehitys Oma riistan osalta on jatkunut hyvin ja toiminnot ovat vakiintuneet käyttöön. Järjestelmä on jatkuvan kehityksen alla, joten uusia ominaisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön ketterillä menetelmillä rahoituspohjan salliessa.

Riistakonsernin laitosten erilaiset toimintakulttuurit aiheuttavat kuitenkin edelleen hankaluuksia yhteisesti tunnistettujen tavoitteiden ja palveluiden toteuttamisessa, vaikkakin tilanne on kehittynyt parempaan suuntaan.

Luodun Oma riista -palvelukokonaisuuden ja asiakkaiden oppimien toimintatapojen johdosta kaikkien osapuolten tekemä päällekkäinen työmäärä ja viiveet ovat vähentyneet. Palvelun toimintavarmuus on ollut erinomainen ja vuoden 2024 aikana palvelukatkoksia ei ollut käytännössä lainkaan. Hirvieläinten saalismerkinnät kertyvät palveluun viikon kuluessa kaadoista ja mahdollistavat tilanteen seuraamisen lähes ajan tasalla.

Käytännössä Oma riistaan kehitetyt lupahallinnoinnin työkalut ovat mahdollistaneet nopean ja joustavat viestinnän valmistelijoiden, esittelijöiden sekä asiakkaiden välillä. Työskentelyn tehostumisen myötä säädöspohjaisia lupien päätösmaksuja on voitu alentaa.

Riistavahinkokorrekterin uudistamisprojektin puitteissa pyrittiin edelleen varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa jatkossakin lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkokorrekterin käyttömahdollisuus on riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajilla Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten kattavasti informaatiota saatavilla esimerkiksi lupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Riistakeskuksen sisäiset tiimi- ja kehittämispalaverit tapahtuivat pääosin etäkokouksina. Webinaarikäytännöt ovat muuttuneet olosuhteista johtuen pääsäännöksi. Myös ulkoiselle asiakaskunnalle järjestetty vuoden aikana useita etätilaisuuksia riistakantojen hoitoon ja julkisiin hallintotehtäviin liittyen ja niiden järjestämiseen liittyvä osaaminen kehittyi merkittävästi.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Varsinainen toiminta		
Tuotot	715 473,25	721 091,93
Kulut		
Henkilöstökulut	-5 540 562,14	-6 267 634,17
Poistot	-16 172,34	-40 057,94
Muut kulut	-7 033 862,16	-6 527 541,47
Kulujäämä	-11 875 123,39	-12 114 141,65
Varainhankinta		
Tuotot	441 595,64	489 495,27
Kulut	-229 681,55	-234 527,63
Kulujäämä	-11 663 209,30	-11 859 174,01
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	209 554,54	3 980,39
Kulut	-139,25	-206,34
Kulujäämä	-11 453 794,01	-11 855 399,96
Yleisavustukset	11 904 964,17	12 002 647,27
Tilikauden tulos	451 170,16	147 247,31
Tilikauden yli-/alijäämä	451 170,16	147 247,31

5.2. TASE

Tase	31.12.2024	31.12.2023
Vastavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	15 767,78	22 085,85
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2 856,03	6 927,52
Sijoitukset	1 318 694,00	1 318 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 337 317,81	1 347 707,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	147 902,44	129 454,41
Muut pitkäaikaiset saamiset	14 276,80	14 276,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	27 228,98	24 428,32
Muut saamiset	2 990 888,38	2 803 570,63
Siirtosaamiset	162 846,76	113 719,44
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	4 615 671,05	4 239 870,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 963 540,49	7 330 046,07
Vastavaa yhteensä	9 300 858,30	8 677 753,44
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	425 724,83	425 724,83
Muut rahastot	164 989,59	164 578,14
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 969 999,12	2 822 751,81
Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	451 170,16	147 247,31
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 011 883,70	3 560 302,09
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	3 916 826,02	3 445 417,21
Ostovelat	248 762,64	449 745,29
Muut velat	95 273,85	91 995,53
Siirtovelat	1 028 112,09	1 130 293,32
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 288 974,60	5 117 451,35
Vastattava yhteensä	9 300 858,30	8 677 753,44

5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahinnan tai sitä alemman myyntihinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvaan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Käyttöomaisuuden hankintahinta vähennetään kerralla, jos omaisuuden käyttöikä on enintään kolme vuotta tai jos kyse on niin sanotusta pienhankinnasta. Pienhankinnalla tarkoitetaan yksittäistä kuluvaan käyttöomaisuutta, jonka hankintahinta on enintään 1 200 euroa yhteissummaltaan tilikaudella enintään 3 600 euroa.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Kokonaistuotot ja kulut**

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Yleisavustukset	11 904 964,17	12 002 647,27
Muut tuotot	1 366 623,43	1 214 567,59
Tuotot yhteensä	13 271 587,60	13 217 214,86
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	-5 540 562,14	-6 267 634,17
Henkilöstökulut, varainhankinta	-19 540,00	-15 466,83
Henkilöstökulut, yhteensä	-5 560 102,14	-6 283 101,00
Poistot	-16 172,34	-40 057,94
Muut kulut	-7 244 142,96	-6 746 808,61
Kulut yhteensä	-12 820 417,44	-13 069 967,55
Yli-/alijäämä	451 170,16	147 247,31

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Osinkotuotot	4 063,65	4 175,56
Muut korko- ja rahoitustuotot	205 490,89	-195,17
Yhteensä	209 554,54	3 980,39
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-139,25	-206,34
Yhteensä	209 415,29	3 774,05

Kohdennettu yleisavustus hirvivaikokommentilta

Riistakeskukselle myönnettiin kohdennettua yleisavustusta (mom. 34.40.41) viiden hirvitalousalue-suunnittelijan palkkaus- ja kulutusmenoihin sekä SRVA hälytyspuhelinjärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä aiheuttaviin menoihin 430 000 euroa. Yleisavustusta jäi vuonna 2023 käyttämättä 80 967,64 euroa, joka palautettiin vuonna 2024. Vuonna 2024 käyttämättä jäi 16 677,09 euroa, joka siirretään vuodelle 2025.

	2024	2023
Tuotot		
Valtionavustus	430 000,00	430 000,00
Siirretty avustus		181 168,94
Tuotot yhteensä	430 000,00	611 168,94
Kulut		
Henkilöstökulut	253 741,66	298 442,25
Poistot	580,00	579,99
Matkakulut	35 234,76	16 888,54
Aineet ja tarvikkeet	34 454,25	15 040,00
Ostopalvelut	78 634,82	196 628,49
Muut kulut	10 677,42	2 622,03
Kulut yhteensä	413 322,91	530 201,30
Käyttämättä jäänyt avustus	16 677,09	80 967,64

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	306 702,67	406 507,21	408 858,36	318 540,43
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-5 437 619,50	-6 144 661,23	-102 942,64	-122 972,94
Poistot	-16 172,34	-40 057,94	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-175 147,75	-150 807,00	-281,97	-547,42
Henkilöstön matkakulut	-459 226,09	-416 944,79	-64 650,91	-56 435,63
Hallituksen ja riistaneuvostojen kulut	-128 284,49	-93 581,80	-959,05	-3 568,26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-1 423 393,41	-962 610,69	-3 408,02	-21 938,43
Palvelujen ostot	-3 655 145,33	-3 763 977,97	-78 084,31	-130 902,96
Vuokrat ja kiinteistökulut	-373 238,59	-350 490,40	0,00	0,00
Muut kulut	-543 351,56	-532 400,95	-128 690,68	-43 335,17
Yleiskustannukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut yhteensä	-12 211 579,06	-12 455 532,77	-379 017,58	-379 700,81
Varsinainen toiminta yhteensä	-11 904 876,39	-12 049 025,56	29 840,78	-61 160,38
Varainhankinta				
Tuotot	0	0	441 595,64	489 495,27
Kulut	0	0	-229 681,55	-234 527,63
Varainhankinta yhteensä	0	0	211 914,09	254 967,64
Tuotto/kulujäämä	-11 904 876,39	-12 049 025,56	241 754,87	193 807,26
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0	0	209 554,54	3 980,39
Kulut	0	0	-139,25	-206,34
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	0	0	209 415,29	3 774,05
Kulujäämä	-11 904 876,39	-12 049 025,56	451 170,16	197 581,31
Yleisavustukset	11 904 876,39	11 998 691,56	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	00,00	-50 334,00	451 170,16	197 581,31

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2024	31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	22 085,85	46 687,09
Lisäykset	5 782,78	
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-12 100,85	-24 601,24
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	15 767,78	22 085,85
Koneet ja kalusto 1.1.	6 927,52	19 484,23
Lisäykset	0,00	2 899,99
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-4 071,49	-15 456,70
Koneet ja kalusto 31.12.	2 856,03	6 927,52

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 2 856,03 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1 345,50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 57 349,60 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2024	31.12.2023
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	27 228,98	24 428,32
Muut saamiset	2 990 888,38	2 803 570,63
Siirtosaamiset	162 846,76	113 719,44
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 180 964,12	2 941 718,39

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2024	31.12.2023
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	425 724,83	425 724,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	425 724,83	425 724,83
Muut rahastot 1.1.	164 578,14	164 167,72
Lisäykset	411,45	410,42
Vähennykset	0,00	0,00
Muut rahastot 31.12.	164 989,59	164 578,14
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 969 999,12	2 822 751,81
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 969 999,12	2 822 751,81
Tilikauden yli-/alijäämä	451 170,16	147 247,31
Oma pääoma yhteensä 31.12.	4 011 883,70	3 560 302,09
Muut rahastot	31.12.2024	31.12.2023
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 710,49	39 611,46
Käyttöpääoma 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	99,28	99,03
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	39 809,77	39 710,49
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	124 867,65	124 556,26
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	312,17	311,39
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	125 179,82	124 867,65
Muut rahastot yhteensä	164 989,59	164 578,14

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET**Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät**

	31.12.2024	31.12.2023
Taseeseen sisällyttämättömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	5 787,88	10 077,52
Myöhemmin maksettavat	6 736,63	8 558,02
Yhteensä	12 524,51	18 635,54

Vuokravastuut

	31.12.2024	31.12.2023
Taseeseen sisällyttämättömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	76 070,78	84 916,93
Myöhemmin maksettavat	121 244,92	158 998,82
Yhteensä	197 315,70	243 915,75

Vuokravakuudet

	31.12.2024	31.12.2023
Taseeseen sisällyttävät vuokravakuudet		
Pohjos-Hämeen aluetoimisto	6 896,80	6 896,80

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Tilintarkastus	-10 357,28	-22 137,38

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 79 henkilöä (82 henkilöä v. 2023 ja 81 v. 2022). Vuoden lopussa 42 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (41 v. 2023 ja 38 v. 2022), 31 aluehallinnossa (32 v. 2023 ja 33 v. 2022) ja 9 projekteissa ja hankkeissa (13 v. 2023 ja 15 v. 2022).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Henkilöstö		
Palkat ja palkkiot	-4 524 247,39	-4 581 265,06
Eläkekulut	-839 889,12	-1 466 405,27
Muut henkilöstösivukulut	-113 274,14	-153 801,71
Yhteensä	-5 477 410,65	-6 201 472,04
Hallitus, riistaneuvosto, alueneuvostot		
Hallituksen kokouspalkkiot	-7 603,00	-6 121,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	-11 600,00	-11 200,00
Neuvostojen kokous- ja kuukausipalkkiot	-37 346,00	-41 807,00
Eläkekulut	-6 602,49	-6 989,27
Muut sivukulut	0,00	-44,86
Yhteensä	-63 151,49	-66 162,13
Henkilöstökulut yhteensä	-5 540 562,14	-6 267 634,17
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	-16 425,68	-12 914,85
Eläkekulut	-3 114,32	-2 551,98
Yhteensä	-19 540,00	-15 466,83
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	-5 560 102,14	-6 283 101,00

KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS-taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa ja inflaatio saattaa lisätä sitä tulevaisuudessa.

Metsästäjä määrän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoitus pohjaan. Tulevina vuosina on odotettavissa, että metsästäjä määrä kääntyy lievään laskuun ja sen vuoksi joudutaan varautumaan alenevaan riistanhoitomaksuvarakertymään.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on vakaa, ja toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 451 170,16 euroa ylijäämäiseksi. Vuonna 2023 ylijäämä oli 147 247,31 euroa ja vuonna 2022 alijäämä oli 48 300,77 euroa.

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne						
Varsinaisen toiminnan tuotot	5,4 %	5,4 %	5,9 %	6,0 %	6,0 %	5,2 %
Varainhankinnan tuotot	3,3 %	3,7 %	3,9 %	5,5 %	5,9 %	6,2 %
Valtionavustukset	89,7 %	90,8 %	90,2 %	88,4 %	88,0 %	88,4 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	1,6 %	0,00 %	0,0 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %
Taseen rakenne						
Taseen pysyvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	14,4 %	15,5 %	16,2 %	15,0 %	16,1 %	19,5 %
Vaihtuvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	85,6 %	84,5 %	83,8 %	85,0 %	83,9 %	80,5 %
Rahojen ja pankkisaamisten osuus (4,616 milj.€)						
taseen loppusummasta	49,6 %	48,9 %	49,3 %	52,2 %	50,1 %	49,2 %
vuotuisista kuluista	36,0 %	32,4 %	31,5 %	38,5 %	40,4 %	36,6 %

4. Henkilöstötiedot

Henkilöstötiedot esitetään liitteen 1 voimavarojen hallintaa koskevia keskeisiä tunnuslukuja ja niiden ennakoitua kehitystä kuvaavassa taulukossa 4.

5. Ympäristötekijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestävän käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat sijaitsevat toimistokiinteistöissä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimistojätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Aiempiä vuosia huomattavasti korkeampi inflaatio aiheuttaa paineen palkkaus- ja kulutusmenojen kriittiseen tarkasteluun myös tulevaisuudessa. Tulevaisuuden toimintamahdollisuudet ovat sidoksissa eduskunnan päättämän riistanhoitomaksun suuruuden lisäksi metsästäjäjärjestöjen tulevaan kehitykseen. Suomen riistakeskuksen talouden odotetaan vuonna 2025 olevan kohtalainen, mikäli inflaatio pysyy maltillisena, mutta tiukkenevan viisivuotisen suunnittelujakson loppua kohden. Suomen riistakeskuksen työehtosopimusneuvottelut ovat tätä kirjoitettaessa käynnissä. Aiemman sopimuksen voimassaolo päättyi 31.1.2025. Neuvotteluissa sovittava palkankorotustaso voi vaikuttaa merkittävästi riistakeskuksen henkilöstökulujen kehittymiseen.

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 27.2.2025 päättänyt, että tilivuoden 2024 tuloslaskelman osoittama ylijäämä (451 170,16 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2025

Suomen riistakeskuksen hallitus

Juhani Kukkonen

Martin Hägglund

Timo Toivonen

Reima Kemppainen

Markku Autio

Mari Lyly

Kimmo Alakoski

Timo Leskinen

Katja Holmala

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 4. päivänä maaliskuuta 2025

Piia-Tuulia Rauhala JHT, KHT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Sähköisesti arkistoituna
Pääkirjat	Sähköisesti arkistoituna
Muistiotositteet	Sähköisesti arkistoituna
Myyntitositteet	Sähköisesti arkistoituna
Ostotositteet	Sähköisesti arkistoituna
Palkkositteet	Muistitikulla kahtena kappaleena
Tilinpäätös	Sidottuna kirjana sekä sähköisesti arkistoituna
Liitetietositteet	Sähköisesti arkistoituna
Tase-erittelyt	Nidottuna sekä sähköisesti arkistoituna

Muistitikkujen aineisto on PDF-muodossa.

TOSITELAJIT

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 10 Jaksotukset
- 19 Palkat
- 20 Danske Bank
- 40 Uudenmaan OP
- 41 Uudenmaan OP, rhy-maksut
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut
- 61 Myynninhallinta

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	54
Liite 2:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	57
Liite 3:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	59
Liite 4:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2024	60

Liite 1.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Suomen riistakeskuk-
sen tunnusluvut:

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
1. Metsästys ja riistan- hoito ovat eettistä ja vastuullista (A24)							
- Metsästyksen hyväk- syttävyys yhteiskun- nassa (neutraalit ja positiiviset).	87 %	87 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
- Laillisuusmittari rikkei- den osuus MH eräval- vonnassa	-	-	10 %	9 %	9 %	8 %	8 %
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisina (A24)							
- Saalismäärien kehitys							
- Hirvi	32300	37 800	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
- Metsäkanalinnut	194000	<i>saalistieto</i>	130 000	130 000	140 000	160 000	200 000
- Sinisorsa	114 000	<i>saadaan</i>	180 000	180 000	180 000	180 000	200 000
- Suotuisalla suoje- lun tasolla X/Y ole- vien nisäkäsriista- direktiivilajien määrä	7/10*	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10
- Kosteikot kpl	2	17	30	30	30	30	20
- Kosteikot ha	20	140	300	300	300	300	200
- Vesilintu- laskentapisteet	2946	2562	3000	3000	3000	3000	3000
3. Riistavahingot ja kon- fliktit ovat hallinnassa (A34)							
- Arvioidut suurpetovah- ingot ja hirvieläinvah- ingot	5,5,7 milj 0,7 milj	10,1 milj 1,1 milj.	1.0 milj 1,0 milj	10 milj 1,0 milj	10 milj 1,0 milj	10 milj 1,0 milj	10 milj 1,1 milj
4. Riistatalous luo hyvin- vointia (A22, A23, A27)							
- Maksettujen metsästyskorttien määrä	302 114	301963 Ei tiedossa	305000	305000	305000	305000	305000
- metsästyspäivien määrä (viimeisin saa- tavissa oleva)	4227000 (Luke 7/24)		5000000	5000000	5000000	5000000	5000000

*Artikla 17 raportti vuosilta 2013–2018

Taulukko 2. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset taloudelliset tunnusluvut

Kulut, tuotot ja henkilötyövuodet toiminnoittain. Sisältää toiminnoittain kohdenneet palkkauskustannukset. Strategia ja johtaminen sisältää myös luottamushenkilötoiminnan kulut.

	Toteuma 2023*			Toteuma 2024**			Tavoite 2025**		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
- Strategia ja johtaminen	750	3	5	842		5	707		4
- viestintä sekä Metsästäjä- ja Jägaren-lehdet	2 206	275	4	2 023	243	4	2 126	250	4
- Kestävä riistatalous	2 122		25	1 710		20	2 333		27
- Palvelut	1 171		10	1 556		13	1 093		10
- Julkiset hallintotehtävät	1 727	388	14	1 458	292	14	1 734	280	14
- Sisäiset palvelut/Tukipalvelut	1 765	394	9	1 839	565	11	2 141	478	9
- Hyvinvointia riistataloudesta	116		1						
- Kehittämishankkeet									
- kohdennettu yleisavustus	472	500		570	570		500	500	
- erityisavustus	2 908	2 889	14	2 611	2 611	12	2 131	2 131	7
- muu rahoitus	322	322		366	408		371	371	
- Valtionavustus		8 935			8 737			9 070	
Yhteensä	13 559	13 706	82	12 975	13 426	79	13 136	13 080	75

*Luvut mittaritaulukosta ja kirjanpidosta. ** Luvut TTS ja erillinen laskelma

Taulukko 3. Keskeiset toiminnalliset mittariluvut

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Suurpetoja koskevien vahinkoperusteisten poikkeuslupien käsittelyaika (pv)	2,9	2,6	5	5	5	5	5
Laskettujen kesäriistakolmioiden määrä	969	950	+1000	1000	1000	1000	1000
Aktiivisten suurpetoyhdyshenkilöiden määrä	2493	2378	2300	2400	2500	2500	2500
Metsästäjäututkinnon suorittaneiden määrä	7760	6649	6500	6500	6500	6500	6500
RHY:iden määrä, joissa tutkintokoulutuksia järjestetty	219	220	230	230	230	230	230
Vastattujen SRVA-hälytyspuheluiden määrä	14075	14479	14000	14000	14000	14000	14000
Koulutustilaisuudet metsästäjille (rhy)	749	656	1000	1000	1000	1000	1000
Koulu- ja nuorisotapahtumat (rhy)	1482	1684	2000	2000	2000	2000	2000
Mediaseurannan riistakeskusosumien määrä	4823	5023	4500	5000	5000	5000	5000
Internet-kontaktien määrä	1536000	1545297	1 200 000	2 500 000	2 300 000	3 000 000	3 000 000
Asiakaspalvelutapahtumien määrä	3664	3299	3500	3500	3500	3500	3500
Metsästyspäivien määrä	4226500	Ei tiedossa	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
Laadunhallinta ja sen kehitys							
Asiakastytyväisyyskysely [lh. asiakkaat]	3,9	-	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9

Asiakastytyväisyyskysely [metsästäjät]	3,91	-	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ¹⁾	99,8 %	99,9 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

1) Tarkoitetaan [neuvotteluissa sovittujen, viraston asiakkaille tarkoitettujen] sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaikaa suhteessa tavoiteltuun käyttöaikaan %:na. [Eli jos esim. virka-aikana käytössä olevaksi luvattu palvelu on käytettävissä koko tarkoitetun ajan tunnusluku on 100 %.]

Taulukko 4. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys

Tunnusluku	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilöstön rakenne*							
- Henkilöstömäärä henkilötyövuotta, josta	82	79	75	72	69	69	66
- toimintamomentilta palkat	65	68	65	63	62	62	61
- muilta TA-momenteilta palkattu	17	11	10	9	7	7	5
- työsuhteen laatu pysyvä/määräaikainen	69/17	69/13	68/11	66/10	64/9	64/9	64/6
- naiset / miehet	24/62	25/57	24/55	24/52	23/50	23/50	23/47
- keski-ikä, kaikki	46	47	46	46	45	45	45
- henkilöstön vaihtuvuus							
- lähtövaihtuvuus	6,50 %	9,1 %	5,00 %	5,00 %	7,00 %	2,90 %	2,90 %
- tulovaihtuvuus	7,60 %	2,3 %	2,80 %	3,80 %	5,00 %	2,80 %	2,80 %
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku TTL-tutkimus 2 v. välein	14,4		15		15		15
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	3,3	4,8	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
- Terveyspäiväprosentti (%) ²⁾ **	98,6 %	97,9 %	97,5 %	97,5 %	98,0 %	98,0 %	98,0 %
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)**	113/82	118/79	90/75	80/72	80/69	80/69	80/66
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto]							
- toimistoneeliöt/htv***	28,2 m ² /htv	29,6 m ² /htv	26,2 m ² /htv	27,7 m ² /htv	26,9 m ² /htv	26,9 m ² /htv	26,9 m ² /htv
- kokonaiskustannus €/kaikki toimitilaneliöt***	141,1 €/m ²	149,1 €/m ²	138,0 €/m ²	138,0 €/m ²	138,0 €/m ²	137,0 €/m ²	137,0 €/m ²

²⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm.)

*Luvut mittaritaulukosta. **Luku lisätään mittaritaulukkuun. ***Luvut kiinteistökirjanpidosta

Taulukko 5. Tuottavuus

JHT		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuottavuus lupahallinnossa, päätöstä/HTV	Pyyntiluvat	1 066	390	784	446	1 475	2 024
	Hirvieläinten pyyntiluvat	469	492	535	534	520	528
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	373	390	354	370	346	356
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	248	182	151	166	182	212
	Muut luvat	2 292	1 547	2 354	2 400	2 195	1 861
Palvelut		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	2,05	2,68	1,78	1,12	1,58	1,69
	Suorite/htv	2 246	2 043	2 461	3 455	2 319	1 952
Sisäiset palvelut		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,39	0,39	0,37	0,29	0,25	0,32
	Suorite/htv	9 767	11 315	10 127	13 490	13 000	10 144

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO

LIITE 2

HALLITUS toimintavuonna 2024

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen, puheenjohtaja	Juhani Kukkonen
Teppo Kakkonen, varapuheenjohtaja	Erkki Huhta
Jari Korhonen	Jari Huhtamella
Ilkka Tiainen	Markku Autio
Pekka T. Partanen	Kimmo Alakoski
Niklas Christensen	Martin Hägglund
Vilppu Talvitie	Niina Riissanen
Katja Holmala	Kirsi Arvelo
Timo Leskinen	Mikko Tiirola
Ville Hokkanen	Heli Paavola

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 2024 31.7.2024 asti

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Matti Lyömiö
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Esa Viili
Juha Mäki	Juha Lahti
Jarmo Myllylä	Kai Korpi
Asko Keskinisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Ali Vaarala
Jouko Arvo	Markku Halonen
Pauli Kiviluoma	Toni Peltoniemi
Antti Uotila	Mika Liehu
Antti Kuivalainen	Reijo Kortelainen
Juha Savolainen	Risto Juntunen
Mathias Lindström	Pasi Sandvik
Erkki Kallio	Pentti Vanhahonko
Markku Tuominen	Henrik Rehn
Sami Niemi	Sanna Paanukoski
Maria Westerman	Petri Ahlroth (toimikausi 11.10.2023-)
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Jouni Rantala	Jussi Lappalainen
Otso Huitu	Katja Holmala
Mikko Tiirola	Timo Leskinen
Tuomas Hallenberg	Jaakko Silpola
Riku Lumiaro	Tapani Veistola

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 2024 1.8.2024 alkaen

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Erkki Kallio, puheenjohtaja	Jari Katara
Jari Huhtamella, varapuheenjohtaja	Jari Makkonen
Esa Hinkkanen	Kari Hänninen
Pekka T. Partanen	Jukka Lehtinen
Ilkka Tiainen	Kai Korpi
Jouko Heikkinen	Perttu Kivioja
Timo Pessinen	Reijo Vesterinen
Markku Halonen	Jouko Arvo
Henna Laakso	Toni Peltoniemi
Elina Vaittinen	Kimmo Alakoski
Pasi Parviainen	Vellu Lipponen
Niina Halonen	Risto Juntunen

Pasi Sandvik
Niklas Christensen
Martin Hägglund
Sanna Paanukoski
Maria Westerman
Riikka Myllylä
Jouni Rantala
Katja Holmala
Mikko Tiirola
Ilkka Mäkelä
Hanna Halmeenpää

Karl-Gustaf Hietanen
Tom Rikberg
Reino Kallio
Sami Niemi
Petri Ahlroth
Mikko Rautiainen
Jussi Lappalainen
Otso Huitu
Timo Leskinen
Jaakko Silpola
Riku Lumiaro

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Jari Varjo	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispä	hallintopäällikkö
Mikko Sirkä	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 3

PÄÄTÖSTYYPPI	2020	2021	2022	2023	2024
	KPL	KPL	KPL	KPL	KPL
MetsL 10 §	64	65	68	62	62
MetsL 26 §	2021	2064	2030	2025	2003
MetsL 28 §	355	315	255	223	286
MetsL 35 §	65	55	59	46	75
MetsL 40 §	2	5	0	0	1
MetsL 41 §:n 3 mom.	28	37	24	26	28
MetsL 41 A §:n 1 mom.	118	188	152	210	251
MetsL 41 A §:n 3 mom.	254	288	250	246	36
MetsL 41 b §	231	174	147	141	196
MetsL 41 c §	59	76	59	62	49
MetsL 41 d §	54	43	35	23	45
MetsL 42 §	13	8	3	6	8
MetsL 49 a §	1	4	0	0	0
MetsL 52 §:n 1 mom.	38	67	63	61	65
MetsL 52 §:n 3 mom.	18	17	17	17	17
Täydennyspäätös	0	0	0	0	0
Hakemusten peruuttaminen	78	121	83	84	90
Tutkimatta jättäminen	4	9	14	11	9
Nimittämispäätökset (rhy)	261	1481	719	730	692
Yhteensä	3664	5017	3978	3973	3913

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2024

LIITE 4

Ahtinen	Hannu	Asiakasneuvoja	Keskushallinto
Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Anttila	Vilma	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Asiantuntija	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Fontell-Seppelin	Laura	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Hakala	Sirpa	Asiantuntija	Keskushallinto
Harju	Saana	Hallintojuristi	Keskushallinto
Hakonen	Holtti	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Hautanen	Jaakko	Riistasuunnittelija	Rannikko-Pohjanmaa
Heimo	Lasse	Vs. riistasuunnittelija	Varsinais-Suomi
Hermansson	Jörgen	Vs. riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Asiantuntija	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Ikonen	Piia	Riistasuunnittelija	Pohjois-Savo
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Itkonen	Lauri	Hirvitalousaluesuunnittelija	Keskushallinto
Jokinen	Anna	ma. suunnittelija	Keskushallinto
Jokinen	Mikko	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Kangas	Tapio	Riistasuunnittelija	Kainuu
Kastemäki	Johanna	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kelkka	Mari	Asiantuntija	Keskushallinto
Kervinen	Matti	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Kontro	Valto	Hirvitalousaluesuunnittelija	Keskushallinto
Kotanen	Janne	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Korhonen	Tuija	Asiantuntija	Keskushallinto
Koskinen	Kalle	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Kröger	Veijo	Vieraspetosuunnittelija	Keskushallinto
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kuitunen	Tero	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Laine	Eerojuhani	Riistasuunnittelija	Lappi
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Keski-Suomi
Laukkanen	Paula	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Littow	Inga	Asiantuntija	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa
Lyly	Mari	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Lönnfors	Carola	Asiantuntija	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Häme
Mononen	Jyri	Vieraspetosuunnittelija	Keskushallinto
Mutanen	Henri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme

Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Mänty	Maria	Asiantuntija	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Nurmi	Jarkko	Riistatalouspäällikkö	Keskushallinto
Nyholm	Kai-Eerik	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Paakkonen	Risto	Riistasuunnittelija	Oulu
Paasimaa	Marko	Riistapäällikkö	Kainuu
Paavola	Heli	Asiantuntija	Keskushallinto
Peippo	Lauri	Riistasuunnittelija	Etelä-Savo
Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Peltonen	Pirkka	Hirvitalousaluesuunnittelija	Keskushallinto
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Pirinen	Jenni	Riistapäällikkö	Oulu
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Rinne	Antti	Hirvitalousaluesuunnittelija	Keskushallinto
Ruuskanen	Tuula	Asiantuntija	Keskushallinto
Salmela	Tero	Vs. viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Salo	Ohto	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Saunaluoma	Joni	Hirvitalousaluesuunnittelija	Keskushallinto
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Sirkiä	Mikko	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Logistiikkasuunnittelija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Asiantuntija	Keskushallinto
Södergård-Ahlskog	Lena	Asiantuntija	Keskushallinto
Tervonen	Kimmo	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Tikkunen	Mari	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Tissari	Juha	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö, toimivapaalla	Varsinais-Suomi
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Varjo	Jari	Johtaja	Keskushallinto
Vartiainen	Petri	Riistapäällikkö	Etelä-Savo
Wainwright	Eeva	Asiantuntija	Keskushallinto
Wallgren	Christoffer	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto